TABİATIN KALBİ
KÖROĞLU DİYARI
BOLU

İŞKUR

2017

BOLU

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

BOLU ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2017

YAZARLAR

Ali KILIÇ

Kubilay YILMAZ

SUNUŞ

Sanayi devrimi sonrasında bilimsel ve teknolojik alanda yaşanan gelişmeler sonucunda imalat yöntemlerinin değişmesi, bilgisayar kontrollü tezgahlar ve esnek imalat yöntemlerinin üretimdeki payının artması bedene dayalı işgücü talebini azaltmıştır. Teknolojik değişmeler ile birlikte zaman içerisinde bazı meslekler geçerliliklerini yitirmiş, daha önce beden gücü ile yapılan birçok işlemi endüstriyel robotlar yapmaya başlamıştır.

İşsizliğin önlenmesindeki temel parametrelerden birinin de işverenin talep ve beklentilerine uygun işgücü arzıdır. Zaman içerisinde meydana gelen işgücü piyasasındaki değişim ve beklentilerin tespit edilmesinin en kolay ve en doğru yolu işverenler ile yapılan görüşme ve işgücü piyasası analiz çalışmalarıdır.

Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğümüzün kendi personel ve imkanları ile yapmış olduğu işgücü piyasası analizi ilimiz işverenlerinin talep ve beklentilerini ortaya çıkaran verimli bir çalışma olmuştur. 276 işveren ile yüz yüze görüşülerek çalışanların mesleki dağılımları, anlık açık iş ihtiyaçları ve önümüzdeki bir yıllık süreçte meydana gelebilecek istihdam talepleri belirlenmiştir. Talep edilen işgücü ihtiyacının belirlenmesi başta mesleki eğitim olmak üzere birçok çalışmaya ışık tutmuştur.

2017 yılı Milli İstihdam Seferberliği kapsamında yapılan çalışmaların İlimizde de önemli oranda istihdam artışı yarattığını görmek bizleri memnun etmiştir. Yapılan işgücü piyasası analiz çalışmalarının istihdam artışı sağlamasını, işveren ve iş görenlerimiz için hayırlı olmasını diler, emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Aydın BARUŞ

Vali

ÖNSÖZ

Bolu'–nun gelişen ekonomisi ve artan istihdam talebi doğrultusunda işgücü piyasasında ihtiyaç duyulan işgücü talepleri ve mesleki eğitim ihtiyacını belirlemek, bu mesleklerde istenen becerileri ve işgücü piyasasında meydana gelen değişiklikleri tespit etmek, önümüzdeki dönemlerde istihdam artışı veya azalışı beklenen meslekleri tahmin etmek amacıyla bölgesel anlamda işgücü piyasasının yapısını ortaya koymak için işgücü piyasası analizine ihtiyaç duyulmaktadır.

Bolu ili İşgücü Piyasası Talep Araştırması' nın amacı Bolu ilinde işsizliğin azaltılması ve iller bazında sektörlere göre istihdam politikalarının oluşturulması için işverenlerin işgücü talebini değişik boyutlarıyla tespit etmek ve işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemeye katkıda bulunmaktır.

Bu bağlamda, İl Müdürlüğümüz İş ve Meslek Danışmanları tarafından 276 işyeri bizzat ziyaret edilerek işyeri sahiplerine/yetkililerine işgücü piyasası araştırması uygulanmıştır. İş ve Meslek Danışmanlarınca toplanan işgücü piyasa verilerinin yorumlanması ile ilimiz İPA analiz raporu oluşturulmuştur.

Araştırma kapsamında elde edilen veriler, ilimizde bulunan istihdam olanaklarını ve iş arayanların bölgede istihdama katılım oranlarını arttırması; nitelikli eleman sayısını artırması; istenilen nitelik ve becerilere göre mesleki eğitim programlarının düzenlenmesi; işsizliğe çözüm yollarının bulunmasına, Müdürlüğümüzce uygulanan Aktif ve Pasif İşgücü politikalarının başarılı olmasına ve sosyo-ekonomik alanda ilimizin büyümesine olanak sağlayacaktır.

Bu çalışmalarda emeği geçen ve desteklerini esirgemeyen tüm işletmelerimizin yöneticileri, çalışanlarına ve özellikle kurumumuz İş ve Meslek Danışmanlarına özverili çalışmalarından dolayı teşekkür ediyor, bu çalışmanın ilimiz ve tüm paydaşlarımız için yararlı olmasını diliyorum.

İsmail YALÇIN

Bolu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ ii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 1
BİRİNCİ BÖLÜM 2
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 2
Başvuru 2
Kayıtlı İşsiz 3
Açık İşler 5
İşe Yerleştirmeler 6
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 12
İKİNCİ BÖLÜM 14
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 14
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 15
İşyeri Verileri 15
Mevcut İstihdam 24
AÇIK İŞLER 28
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 45
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 52
EKLER 64
EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 64

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016) ... 3
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016) ... 4
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016) ... 6
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) ... 7
Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016) ... 8
Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı ... 9
Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) ... 10
Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı ... 11
Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) ... 11
Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016) ... 12
Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016) ... 12
Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016) ... 13
Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı ... 16
Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 23
Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 25
Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları ... 26
Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 27
Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler ... 28
Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı ... 29
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 30
Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi ... 34
Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi ... 35
Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 37
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ... 38
Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları ... 38
Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı ... 39
Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi ... 41
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ... 42
Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması ... 43
Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler ... 44
Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 45
Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı ... 47
Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı ... 49
Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri ... 51
Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ... 53
Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ... 54
Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi ... 55
Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ... 55

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016) 2
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016) 4
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016) 5
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016) 7
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 17
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 17
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu 18
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 19
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu 20
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 21
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 22
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 22
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri 24
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 26
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 29
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 31
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 31
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 32
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 32
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 33
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 35
Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 36
Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 46
Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 46
Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 48
Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 49
Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 50
Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 56

KISALTMALAR

İPA İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR Türkiye İş Kurumu
NACE Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO Net İstihdam Değişim Oranı
TÜİK Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir.

İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Bolu İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 276 işyeri ziyaret edilmiştir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Bolu ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 19 bin 3 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 13 bin 553 çalışan erkeklerden, 5 bin 451 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 61,3'ü, kadınların ise yüzde 68,9'u İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla (en fazla olan Diğer Hizmet faaliyetleri sektörü değilmi??) İmalat sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 142'dir. Bolu ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır.

Bolu ilinde açık iş oranı yüzde 2,8 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,7 olup, Bolu ili açık iş oranı bakımından 1,1 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının üzerindedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 17,4 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörüdür. Bolu ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 26,7'dir. Bolu ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Piliç Kesim ve İşleme Elemanı, Makineci(Dikiş), Kasiyer, Garson (Servis Elemanı), Madenci, Reyon Görevlisi, Servis Komisi, Gaz Altı Kaynakçısı, Şoför-Yük Taşımadır. İl genelinde açık işlerin yüzde 56,2'si için Lise ve Altı eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Bolu ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 66,7'si eleman temininde güçlük çekmektedir. Bolu ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 34,5'i söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Bolu ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Beden İşçisi ve NC/CNC Tezgah Operatörü meslekleri takip etmektedir. Bolu ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Bolu ilinde işverenlerin yüzde 35,2'si istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 1,4 ile Türkiye genelinden 1 puan düşük olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Bolu İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Bolu İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2017 yılı için Bolu ilinde 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Bolu ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının gayesi işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Başvuru

Başvuru, İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için internet üzerinden ya da Kurum İl Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaattır.

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016)

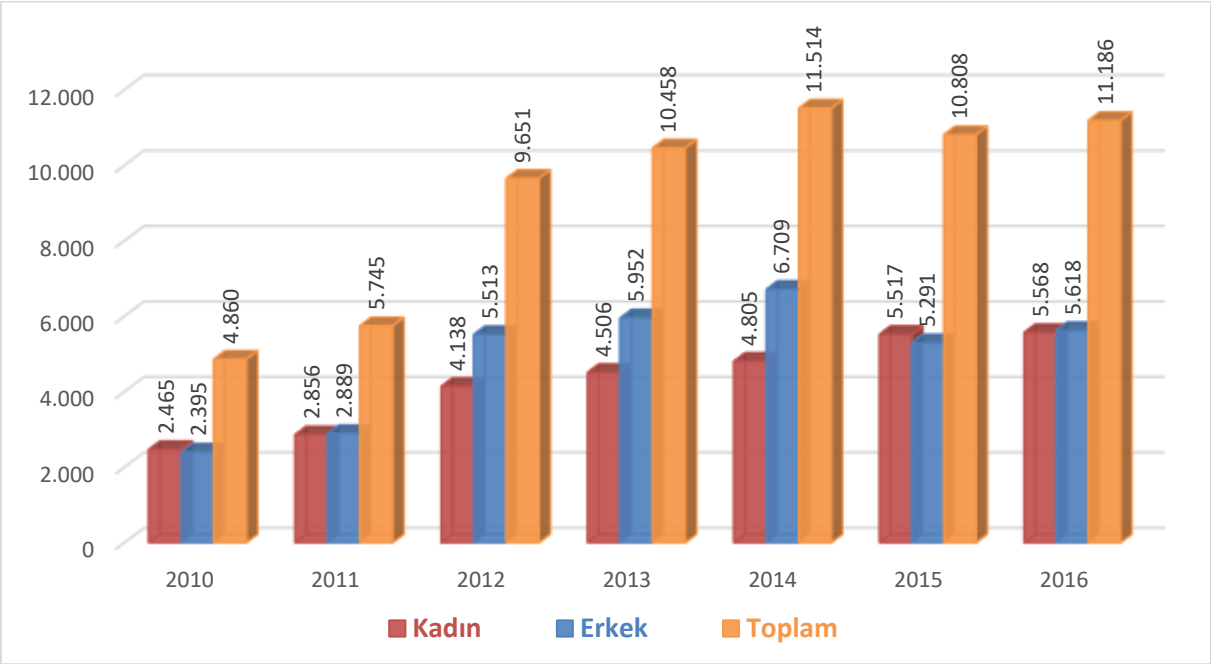

Kaynak: İŞKUR

Bolu ili için başvuru sayısı, 2014 yılında son yedi yılın en yüksek seviyesini görmüştür. Toplam başvuru sayısı 11 bin 514 olarak gerçekleşmiştir. Bu başvuruların 4 bin 805 tanesini kadın, 6 bin

709'unu erkekler oluşturmuştur. Toplam başvuru sayısı 2010 yılına göre 2014 yılında 6 bin 654 tane artmıştır. Bu artışın 2 bin 340'ı kadınlar, 4 bin 314'ü erkekler oluşturmuştur. Yıllar itibari ile başvuruların yaklaşık olarak yüzde 40'ı kadınlardan, yüzde 60'ı erkeklerden oluşmaktadır. 2016 yılında ise toplam başvuru sayısı 11 bin 186 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	1.211	1.263	2.474
Piliç Kesim Ve İşleme Elemanı	264	353	617
Satış Danışmanı	279	221	500
Makineci (Dikiş)	304	68	372
Beden İşçisi (Temizlik)	286	71	357
Büro Memuru (Genel)	211	134	345
Temizlik Görevlisi	219	38	257
Garson (Servis Elemanı)	48	202	250
Reyon Görevlisi	124	86	210
Şoför-Yük Taşıma	--	206	206

Kaynak: İŞKUR

Tablo 1'de Bolu ilinde mesleklere göre başvuru sayıları mevcuttur. En fazla başvurunun olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada 2 bin 474 tane başvuruyla Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu rakam toplam başvuru sayısının %44,2'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Piliç Kesim Ve İşleme Elemanı ile Satış Danışmanı meslekleri takip etmiştir. Kadınların başvurduğu mesleklere bakıldığında ise ilk ondan farklı olarak Düz Dikiş Makineci, beden İşçisi(Temizlik), Satış Danışmanı meslekleri yer almaktadır. Erkeklerde ise Şoför-Yük Taşıma, Garson (Servis Elemanı) ve Büro Memuru (Genel) meslekleri farklılık göstermektedir. Tablo 1 de de görüldüğü üzere Kadınların İşgücüne katılım oranı Mesleksel baz da Erkeklere göre daha fazla görülmektedir. Beden İşçisi (Genel), Piliç Kesim ve İşleme Elemanı ve Garson (Servis elemanı) Meslekleri dışında kalan diğer mesleklerde kadınların başvuru sayısı daha fazladır.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Bolu ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016)

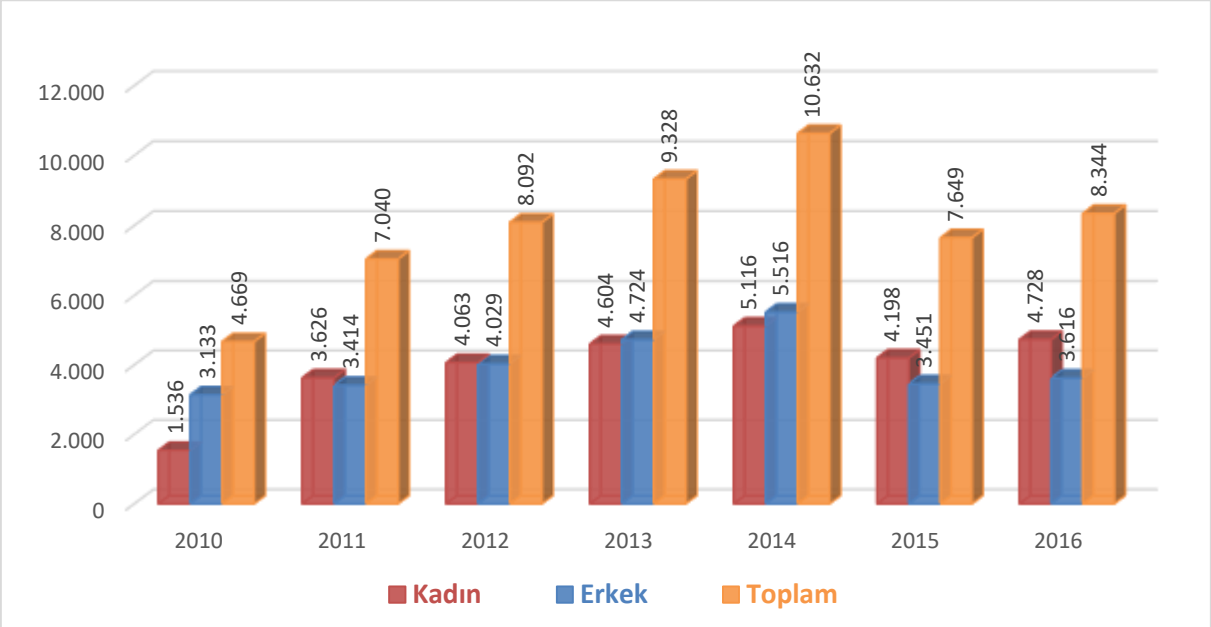

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Bolu ilinde İŞKUR'a kayıtlı 4 bin 669 işsizin 3 bin 133'ü erkeklerden, geri kalan bin 536 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2016 yılında ise toplam 8 bin 344 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında bin 536 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2016 yılında yaklaşık üç kat artarak 4 bin 728'e yükselmiştir.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	1.027	789	1.816
Beden İşçisi (Temizlik)	307	59	366
Satış Danışmanı	200	141	341
Büro Memuru (Genel)	214	96	310
Temizlik Görevlisi	239	44	283
Piliç Kesim Ve İşleme Elemanı	77	147	224
Makineci (Dikiş)	190	33	223
Hizmetli (Kamu Kuruluşları)	202	13	215
Ön Muhasebeci	138	41	179

Garson (Servis Elemanı)	34	132	166

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Bolu ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Bolu ilinde Kuruma kayıtlı Bin 816 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Bolu ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %44'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik) ve Satış Danışmanı meslekleri takip etmiştir. Kadınlarda en çok Beden İşçisi (genel), Beden İşçisi (Temizlik), Temizlik Görevlisi mesleklerinin yanı sıra Büro Memuru (Genel) ve Satış Danışmanı meslekleri takip etmektedir.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016)

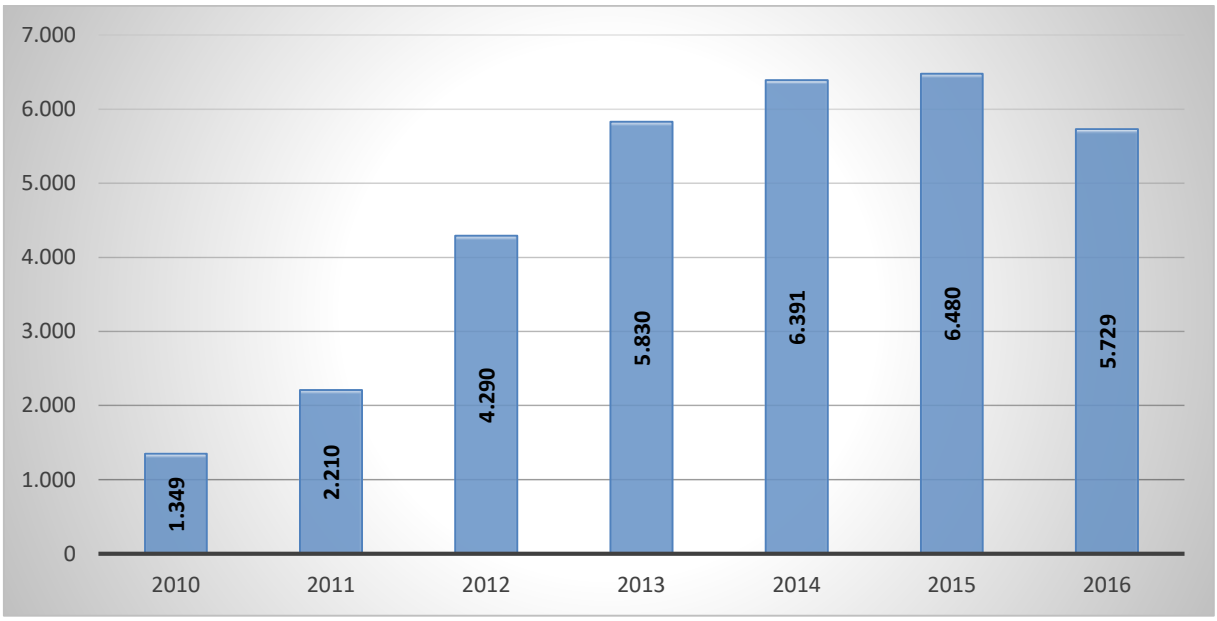

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında bin 349 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2016 yılına gelindiğinde 5 bin 729 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayılarında yıllar içerisinde pozitif yönlü bir seyir izlemiştir. 2010 yılından itibaren 2015 yılında artış eğilimi göstermiştir. 2012 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 51,5 oranında artış göstermiştir. Açık iş sayısı 6 bin 480 ile 2015 yılında zirveyi görmüştür. Ancak 2016 yılında açık iş sayısında bir azalış görülmektedir. Bu azalışın nedeni Devlete karşı yapılan girişim ve buna bağlı olarak piyasadaki belirsizlikler olarak görülebilir.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016)

Meslekler	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	1.389
Makineci (Dikiş)	826
Piliç Kesim Ve İşleme Elemanı	675
Satış Danışmanı	316
Garson (Servis Elemanı)	206
Ön Muhasebeci	132
Kasiyer	122
Şoför-Yük Taşıma	104
Reyon Görevlisi	96
Bulaşıkçı (Stevard)	91

Kaynak: İŞKUR

Bolu ilinde 2016 yılında 3 bin 957 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde ve başvuru sayılarında olduğu gibi ilk sırada bin 389 tane açık işe sahip Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının %35'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Makineci(Dikiş) ve Piliç Kesim ve İşleme Elemanı meslekleri takip etmiştir. Açık işteki mesleklerle, tablo.2'deki kayıtlı işsizler ve başvuru sayısındaki mesleklerin büyük kısmı aynı olduğu görülmüştür. Ancak sayısal olarak büyük farklılıklar var örneğin makineci(dikiş) mesleğinde 826 kişilik açık iş varken 223 tane kayıtlı işsiz var. Bu meslekte mesleki eğitim kursu veya işbaşı eğitim programları düzenlenirse açık işlerin karşılanma oranı artacağı düşünülmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İşgücü piyasasının arz ve talep yönlü olduğu düşünüldüğünde işgücü talebinin artması ile daha fazla bireyin işe yerleşmesi doğal bir sonuçtur. Bu nedenle işe yerleştirme sayılarının artması için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu unutulmamalıdır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016)

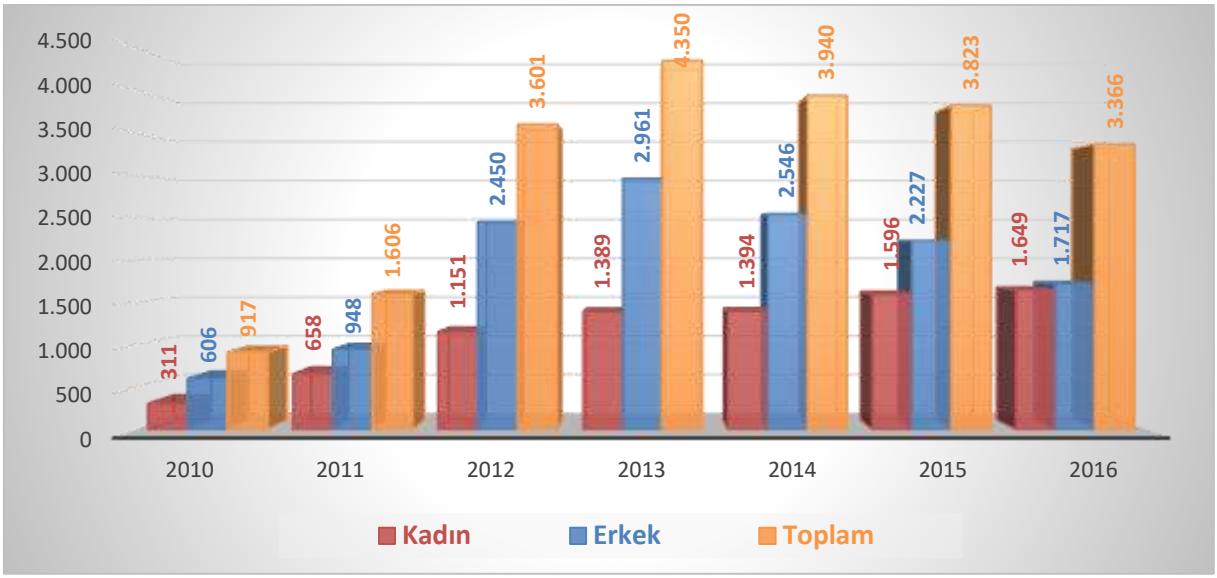

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 917 olan Bolu ilinde işe yerleştirilenlerin 606'sı erkeklerden, geri kalan 311 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar 2013 yılına kadar artış, 2013'den 2016 yılına kadar ise düşüş eğilimi göstermiştir. 2016 yılında Bolu ilinde 3 bin 366 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2016 yılına kadar işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 33 ile 40'ı kadınlardan oluşurken bu oran 2016 yılında yüzde 49'a yükselmiştir.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2014 yılında işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	168	550	718
Makineci (Dikiş)	515	104	619
Piliç Kesim Ve İşleme Elemanı	223	266	489
Satış Danışmanı	112	88	200
Garson (Servis Elemanı)	18	79	97
Reyon Görevlisi	34	39	73
Kasiyer	57	15	72
Hemşire	58	11	69
Ön Muhasebeci	42	20	62
Beden İşçisi (Temizlik)	38	10	48

Kaynak: İŞKUR

Bolu ilinde 718 tane işe yerleştirmeyle Beden İşçisi(Genel) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının %29,3'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Makineci (Dikiş),Piliç Kesim Ve İşleme Elemanı, Satış Danışmanı meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok Makineci (Dikiş), Piliç Kesim Ve İşleme Elemanı mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler en çok Beden İşçisi (Genel) ve Piliç Kesim Ve İşleme Elemanı mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016)

	MEK				Cinsiyet Dağılımı		Yıllık Değişim		
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Toplam
2010	30	311	215	526	59,1%	40,9%			
2011	43	628	475	1.103	56,9%	43,1%	101,9%	120,9%	109,7%
2012	26	743	372	1.115	66,6%	33,4%	18,3%	-21,7%	1,1%
2013	19	523	353	876	59,7%	40,3%	-29,6%	-5,1%	-21,4%
2014	33	475	139	614	77,4%	22,6%	-9,2%	-60,6%	-29,9%
2015	44	899	36	935	96,1%	3,9%	89,3%	-74,1%	52,3%
2016	33	550	98	648	84,9%	15,1%	-38,8%	172,2%	-30,7%

Kaynak: İŞKUR

Bolu İlinde 2011 ve 2012 yıllarında açılan Mesleki Eğitim Kurslarına katılım diğer yıllara göre en yüksek seviyede görülmüştür. Mesleki eğitim kursu en fazla 2015 yılında düzenlenmiştir. Düzenlenen 44 kursa 899 kadın kursiyer, 36 erkek kursiyer katılarak toplam 935 kursiyer katılım sağlamıştır. 2016 yılında ise düzenlenen 33 mesleki eğitim kursuna 648 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 98'i erkek, 550'si kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırarak işsizlik probleminin çözülmesini hedefleyen programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Kursa katılan bireylerin cinsiyetleri incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne

katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2016 yılında katılan kursiyerlerin yüzde 85'i kadınlardan oluşmaktadır. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı (2016)

Kadın	Erkek	Toplam
Süt Sığırı Yetiştiricisi	Arıcı	Süt Sığırı Yetiştiricisi
Zararlı Böcek Kontrolörü	Zararlı Böcek Kontrolörü	Zararlı Böcek Kontrolörü
Organik Tarım Ürünler Üreticisi	Tıbbi Ve Aromatik Bitkiler Yetiştiricisi	Organik Tarım Ürünler Üreticisi
Meyve Ağaçları Budamacısı	Organik Tarım Ürünler Üreticisi	Tıbbi Ve Aromatik Bitkiler Yetiştiricisi
Tıbbi Ve Aromatik Bitkiler Yetiştiricisi	Süt Sığırı Yetiştiricisi	Meyve Ağaçları Budama
Aşçı Yamağı (Çırağı)	Sığır Yetiştiricisi	Aşçı Yamağı (Çırağı)
Evde Çocuk Bakım Elemanı	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Sığır Yetiştiricisi
Çocuk Üst Giysileri Dikimi Elemanı	Aşçı Yamağı (Çırağı)	Evde Çocuk Bakım Elemanı
Sığır Yetiştiricisi	İç Giyim Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci
Dokuma Konfeksiyon Makineci	0	Arıcı

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Süt Sığırı Yetiştiricisi, Zararlı Böcek Kontrolörü ve Organik Tarım Ürünleri Üreticisi mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Süt Sığırı Yetiştiricisi, Zararlı Böcek Kontrolörü ve Organik Tarım Ürünleri Üreticisi mesleğinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Arıcılık, Zararlı Böcek Kontrolörü ve Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Yetiştiricisi mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

	İEP				Cinsiyet Dağılımı		Yıllık Değişim		
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Toplam
2010	4	6	2	8	75,0%	25,0%	-	-	-
2011	16	0	24	24	0,0%	100,0%	-100,0%	1100,0%	200,0%
2012	7	14	24	38	36,8%	63,2%	-!!!!	0,0%	58,3%
2013	18	81	32	113	71,7%	28,3%	478,6%	33,3%	197,4%
2014	110	373	122	495	75,4%	24,6%	360,5%	281,3%	338,1%
2015	217	363	289	652	55,7%	44,3%	-2,7%	136,9%	31,7%
2016	265	625	479	1.104	56,6%	43,4%	72,2%	65,7%	69,3%

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olunamamasının yanında yeterli iş tecrübesine sahip olunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2013 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2016 yılında düzenlenen toplam kurs sayısı 2010 yılına göre 70 kat artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2016 yılında 265 program düzenlenmiş olup toplam bin 104 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 56,6'sı kadınlardan yüzde 43,4'ü erkeklerden oluşmaktadır. Artış eğiliminde olan işbaşı eğitim programından 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 59 oranında daha fazla kişi faydalanmıştır.

Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Konfeksiyon İşçisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Metal Mamuller Montaj İşçisi
Metal Mamuller Montaj İşçisi	Garson (Servis Elemanı)	Konfeksiyon İşçisi
Kablo Gruplama İşçisi	Konfeksiyon İşçisi	Kablo Gruplama İşçisi
Kablo Montaj İşçisi	Satış Danışmanı	Garson (Servis Elemanı)
Montör (Elektronik Cihazlar)	Plastik İşlemeci	Plastik İşlemeci
Plastik İşlemeci	Montör (Elektronik Cihazlar)	Montör (Elektronik Cihazlar)
Satış Elemanı (Perakende)	Kablo Gruplama İşçisi	Satış Danışmanı
Satış Danışmanı	Ön Muhasebeci	Kablo Montaj İşçisi
Garson (Servis Elemanı)	Lojistik Elemanı	Satış Elemanı (Perakende)
Muhasebe Yardımcı Elemanı	Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Ön Muhasebeci

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Metal Mamuller Montaj İşçisi, Konfeksiyon İşçisi ve Kablo Gruplama İşçisi mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Konfeksiyon İşçisi, Metal Mamuller Montaj İşçisi ve Kablo Gruplama İşçisi mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Metal Mamuller Montaj İşçisi, Garson(Servis elemanı) ve Konfeksiyon İşçisi mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

	GEP				Cinsiyet Dağılımı		Yıllık Değişim		
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Toplam
2014	6	73	78	151	48,3%	51,7%	15,9%	-11,4%	0,0%
2015	9	104	118	222	46,8%	53,2%	42,5%	51,3%	47,0%
2016	12	148	159	307	48,2%	51,8%	42,3%	34,7%	38,3%

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendiişlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2016 yılında 12 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2016 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı 2015 yılına göre 1,3 kat daha fazladır. Programa 148'i kadın, 159'u erkek olmak üzere toplam 307 kişi katılmıştır. 2016 Yılında ki Katılımcı Sayısı 2014 Yılına göre % 100'lük bir artış göstermiştir.

Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016)

	TYP				Cinsiyet Dağılımı		Yıllık Değişim		
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Toplam
2010	21	109	140	249	43,8%	56,2%	-52,4%	-36,9%	-44,8%
2011	21	94	108	202	46,5%	53,5%	-13,8%	-22,9%	-18,9%
2012	61	492	478	970	50,7%	49,3%	423,4%	342,6%	380,2%
2013	42	427	186	613	69,7%	30,3%	-13,2%	-61,1%	-36,8%
2014	62	568	311	879	64,6%	35,4%	33,0%	67,2%	43,4%
2015	87	2.064	1.334	3.398	60,7%	39,3%	263,4%	328,9%	286,6%
2016	27	924	672	1.596	57,9%	42,1%	-55,2%	-49,6%	-53,0%

Kaynak: İŞKUR

Toplum Yararına Programlar; işsizliğin yoğun olduğu dönemlerde toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesi yoluyla özellikle istihdamında zorluk çekilen işsizlerin çalışma alışkanlık ve disiplininden uzaklaşmalarını engelleyerek işgücü piyasasına uyumlarını gerçekleştirmek ve geçici gelir desteği sağlamak gayesiyle uygulanmaktadır. Bolu ilinde 2013 yılında toplum yararına programlara katılanların sayısında dalgalı bir değişim meydana gelmiştir. En yüksek katılımcı sayısına 2015 yılında ulaşılmıştır. 2015 yılından toplam 87 kurs açılmış olup bu programlara 2 bin 64'ü kadın, bin 334'ü erkek olmak üzere toplamda 3 bin 398 kişi katılmıştır. Toplum yararına programlar en fazla Çevre Temizliği işlerinde düzenlenmiştir.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016)

Yıllar	Başvuru Sayısı	Hak Eden Sayısı	Yıllık Değişim Başvuru	Yıllık Değişim Hak Eden
2010	1.682	1.159	-17,8%	-32,9%
2011	1.870	1.092	11,2%	-5,8%
2012	2.578	1.273	37,9%	16,6%
2013	3.105	1.714	20,4%	34,6%
2014	3.117	1.769	0,4%	3,2%
2015	4.456	2.377	43,0%	34,4%
2016	5.523	2.603	23,9%	9,5%

Kaynak: İŞKUR

Bolu ilinde 2016 yılında toplam 5 bin 523 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 2 bin 603'ü işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar

itibari ile artmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuranların sayısı 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 23,9 oranında artmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 9,5 oranında artış göstermiştir.

Tablo 12'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016)

Meslekler	İÖ Hakeden Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	576
Piliç Kesim Ve İşleme Elemanı	115
Büro Memuru (Genel)	86
Şoför-Yük Taşıma	75
Ön Muhasebeci	73
Satış Danışmanı	70
Makineci (Dikiş)	67
Temizlik Görevlisi	59
Beden İşçisi (Temizlik)	58
Garson (Servis Elemanı)	51

Kaynak: İŞKUR

Bolu ili için başvuru sayısı, kayıtlı işsiz sayısı ve açık iş sayısında ilk sırada yer alan Beden İşçisi (Genel) mesleği işsizlik ödeneğini hak edenler içinde de birinci sırada yer almaktadır. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 576 kişi işsizlik ödeneği almayı hak etmiştir. Bu rakam toplam işsizlik ödeneğini almaya hak edenlerin %46,8'ini oluşturmaktadır. Piliç Kesim ve İşleme Elemanı mesleğinde ise bu sayı 115 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Büro Memuru(Genel), Şoför-Yük Taşıma ve Ön Muhasebeci meslekleri takip etmiştir. Tablo 12'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif

istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında Türkiye genelinde 90 bin 749 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2018 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Bolu ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Bolu ilinde 276 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 19 bin 3 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Bolu ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 13'de Bolu ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
İmalat	85
Toptan ve perakende ticaret	50
Ulaştırma ve depolama	38
İnşaat	35
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	26
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	11
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	10
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	5
Eğitim	5
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	3
Madencilik ve taş ocakçılığı	3
Diğer hizmet faaliyetleri	2
Gayrimenkul faaliyetleri	2
Bilgi ve iletişim	1
Genel Toplam	**276**

Kaynak: İPA 2017

Bolu ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Bolu ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 30,7'si İnşaat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 30,0'dur. Bu durumda Bolu ilinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalaması ile aynı orandadır. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 18,1'i bu sektörde bulunmaktadır. Ayrıca yüzde 19 olan Türkiye ortalamasına yakın bir oran olarak gerçekleşmiştir. Bolu ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her 2 işyerinden bir tanesi İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Bilgi ve İletişim sektöründe bulunmaktadır. Daha sonra ise Gayrimenkul Faaliyetleri ile Diğer hizmet Faaliyetleri sektörü 2'şer işyeri ile karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Bolu ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan bir Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunan banka şubesi mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

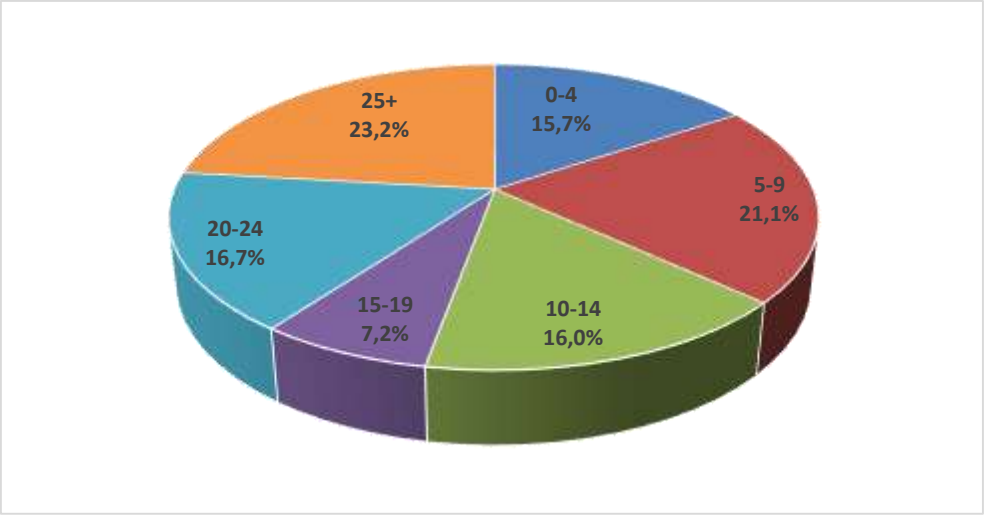

Kaynak: İPA 2017

Grafik 5'de görüldüğü üzere Bolu ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 21,1'i 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 16'dır. İşyerlerinin yaklaşık yarısı 0-14 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 4 işyerinden biri ise 25 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı

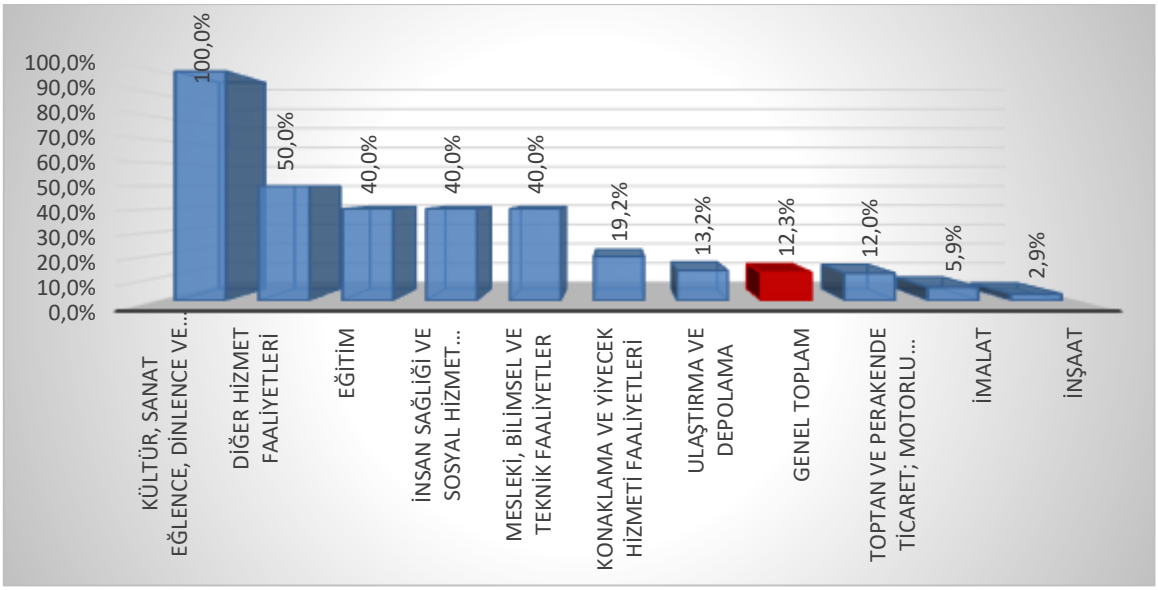

Kaynak: İPA 2017

Bolu ilinde Kültür, Sanat eğlence, Dinlence ve Spor Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 100'ünde part-time çalışan bulunmaktadır. Bu oranın yüksek çıkmasının nedeni araştırma yapılan işyeri sayısının az olmasıdır. Kültür, Sanat eğlence, Dinlence ve Spor Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde yüzde 24,4 ile üçüncü sırada yer almıştır. Bolu ilinde ikinci sırada Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 50'sinde part-time çalışanı

bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 40 ile Eğitim sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat sektöründe işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Grafik 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

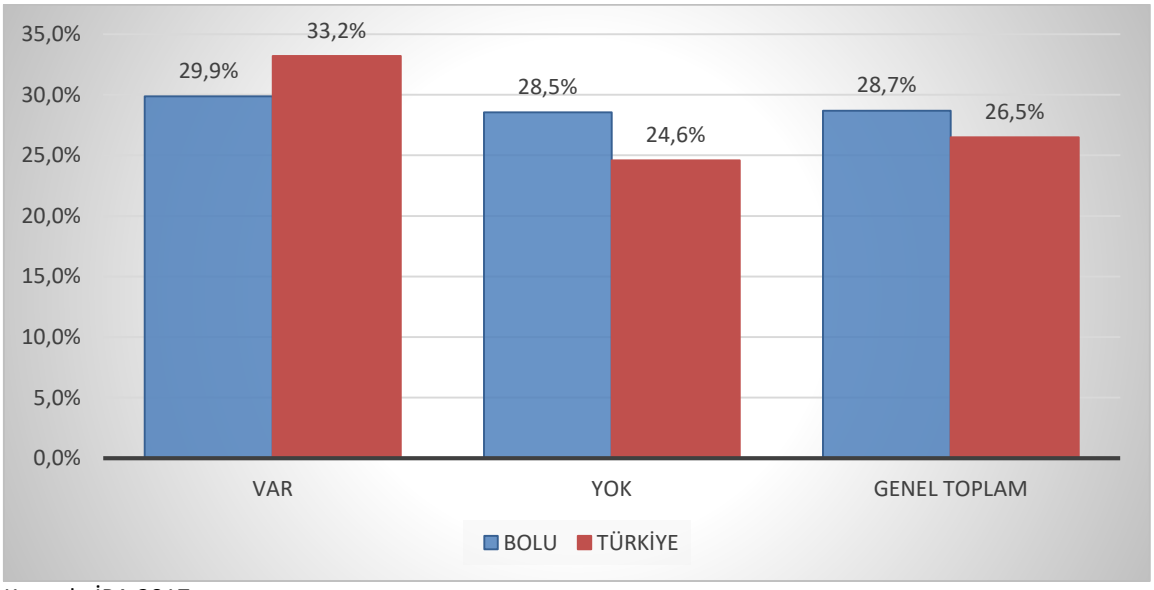

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,5'ini kadınlar oluşturmaktayken Bolu ilinde bu oran yüzde 28,7 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Bolu ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 29,9 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 28,5 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33,2 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,6'da kalmıştır. Bolu ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile aynı bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

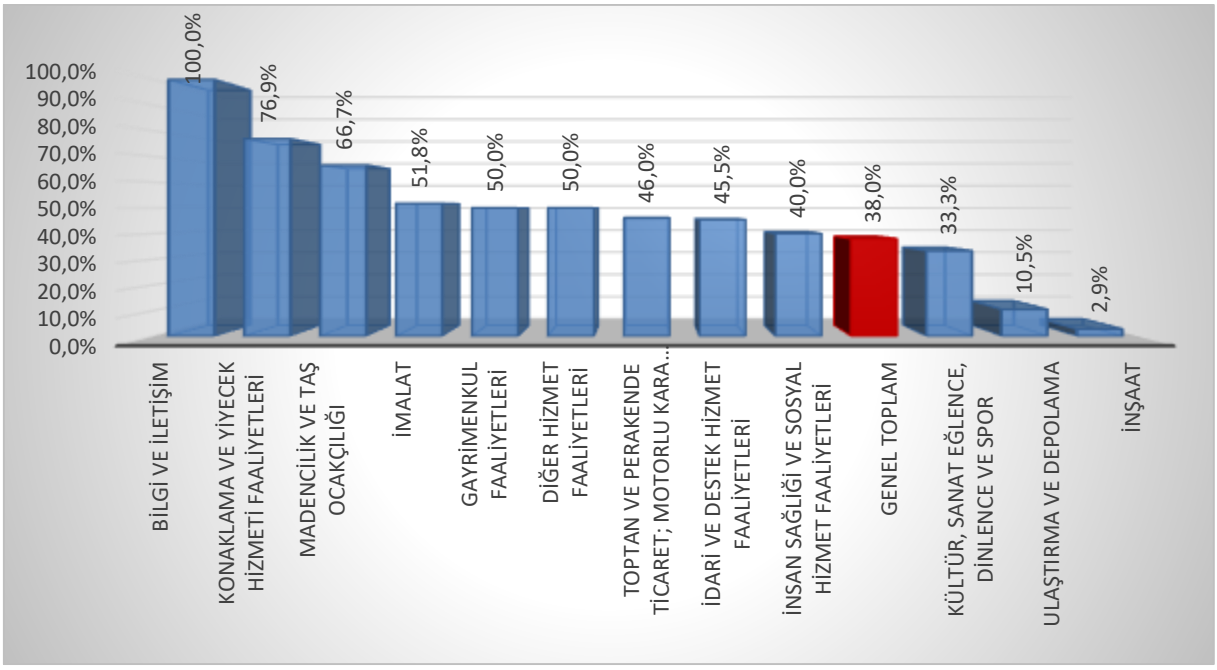

Kaynak: İPA 2017

Bolu ilinde işyerlerinin yüzde 38'inde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 25,7'dir. Bolu ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Bilgi ve İletişim sektöründe görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 100'ünde vardiyalı çalışma söz konusudur. Bilgi ve İletişim sektöründe işyeri sayısının diğer sektörlere göre az olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. İnşaat sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. İnşaat sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni İş Güvenliği açısından ve işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesinden kaynaklanmaktadır. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan Ulaştırma ve Depolama sektöründe bu oran yüzde 10,5 olarak gerçekleşmiştir.

Bolu ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Toptan ve Perakende Ticaret, Diğer Hizmet Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, İmalat, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın Çalışma Durumu

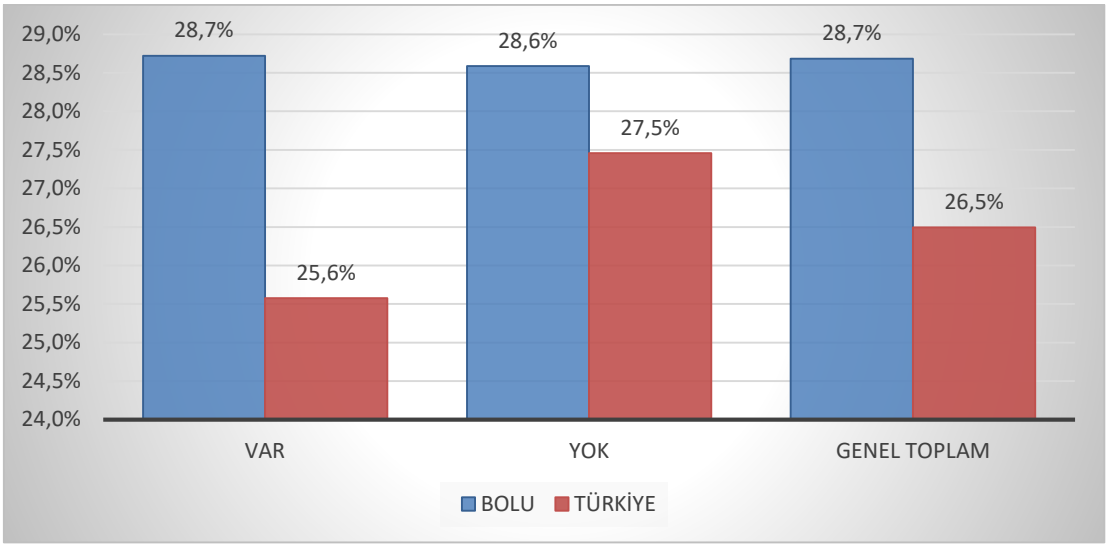

Kaynak: İPA 2017

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'a bakıldığında vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerleri ile aynı orandadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 28,7'sinde kadın, yüzde 71,3'ü ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 28,6 olarak görülmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,9 puan bir farkla fazladır. Bolu ilinde ise yüzde 28,7 ile eşit oranda görülmektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

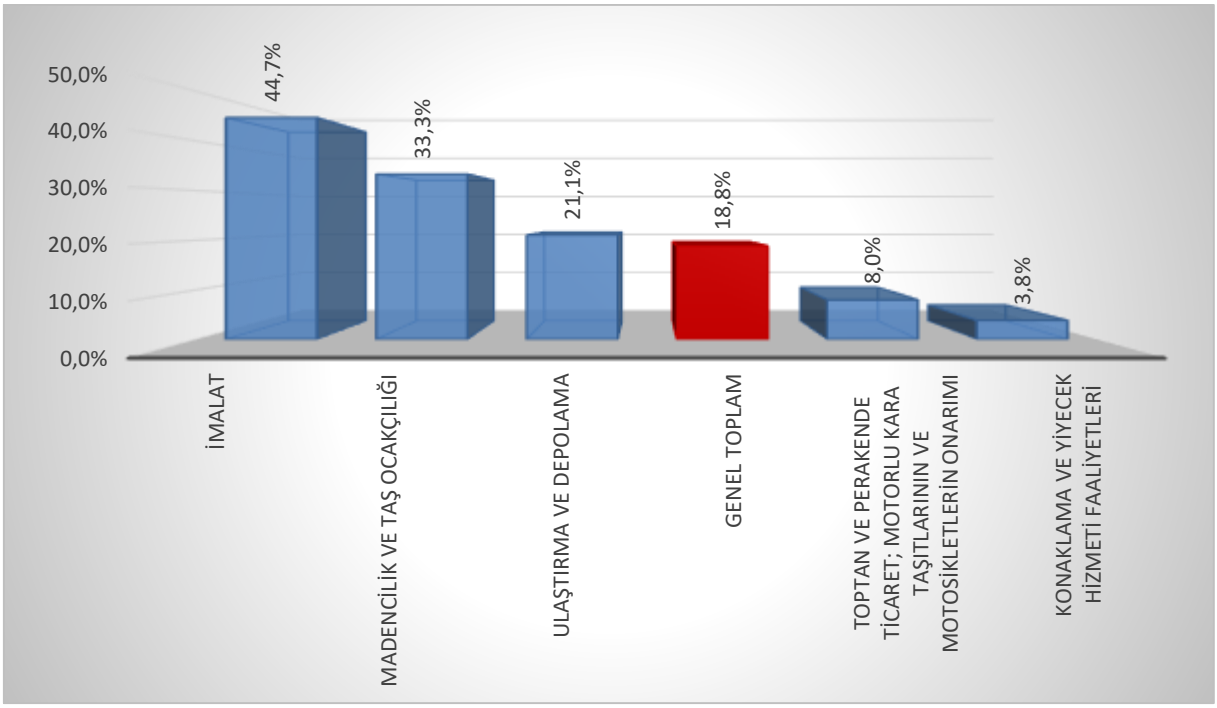

Kaynak: İPA 2017

Bolu ilinde 17 sektörden 5 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 44,7'si ihracat yapmakta, ikinci sırada yüzde 33,3 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 21,1 ile Ulaştırma ve Depolama Sektörü bulunmaktadır. Bu üç sektör ihracat yapma oranı anlamında Bolu ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,1'i ihracat yapmakta ve Bolu ilinde olduğu gibi ilk iki sektör olarak yüzde 44,7 ile İmalat ve yüzde 33,3 ile de Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe söz konusu oranın yüksek çıkmasının en önemli sebebi işyeri sayısının az olmasıdır. İmalat sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. İmalat sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 44,7'si ihracat yapmaktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

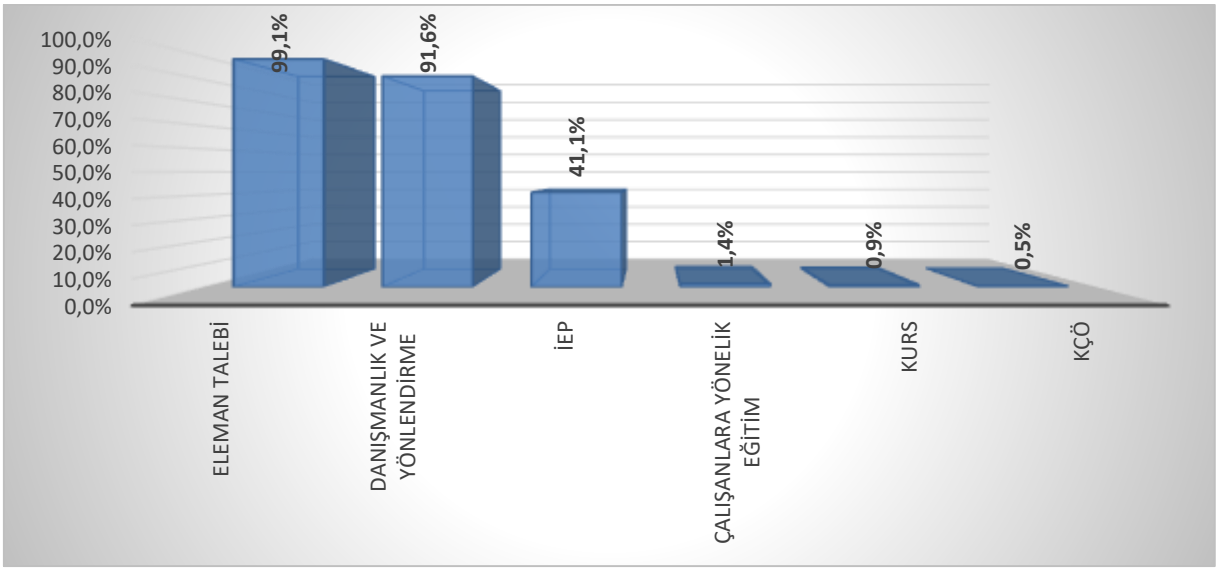

Kaynak: İPA 2017

Bolu ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 78,5'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 55,4 olarak gerçekleşerek, bu oran Bolu ili için Türkiye ortalamasının oldukça üstündedir.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok eleman Talebi hizmeti almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 99,1'i Eleman Talebinde bulunmuş iken yüzde 91,6'sı Danışmanlık ve Yönlendirme alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

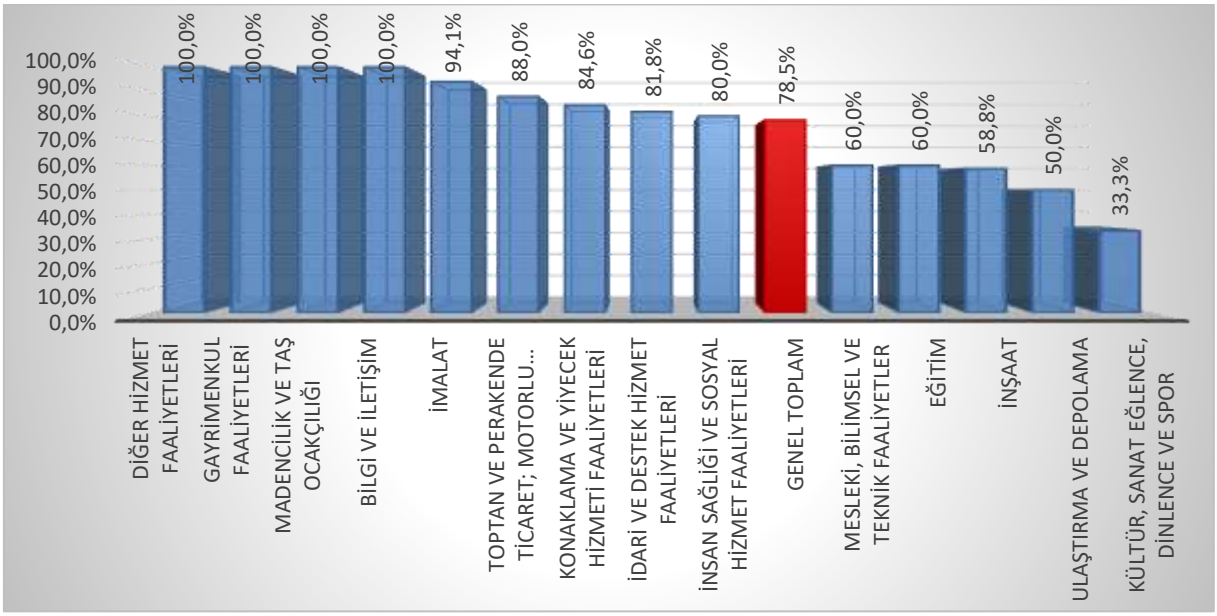

Kaynak: İPA 2017

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Bolu ilinde Diğer Hizmet Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Madencilik ve Taş ocakçılığı, Bilgi ve

İşletişim sektöründe yer alan işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işyerine sahip olan İmalat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 78,5'in üstünde yer alarak yüzde 94,1 seviyesinde gerçekleşmiştir. İlin diğer önde gelen sektörlerinden olan Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde bu oran sırası ile yüzde 88 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
İmalat	2,5%	92,5%	98,8%	53,8%	-	1,3%
Toptan ve perakende ticaret	-	93,2%	100,0%	52,3%	-	-
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	4,5%	100,0%	100,0%	27,3%	4,5%	4,5%
İnşaat	-	85,0%	100,0%	24,8%	-	-
Ulaştırma ve depolama	-	89,5%	100,0%	15,8%	-	-
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	-	100,0%	100,0%	22,2%	-	-
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-	50,0%	100,0%	16,7%	-	-
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	-	100,0%	100,0%	50,0%	-	-
Eğitim	-	66,7%	66,7%	33,3%	-	-
Madencilik ve taş ocakçılığı	-	100,0%	100,0%	33,3%	-	-
Diğer hizmet faaliyetleri	-	100,0%	100,0%	100,0%	-	-
Gayrimenkul faaliyetleri	-	100,0%	100,0%	-	-	-
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	-	100,0%	100,0%	-	-	-
Bilgi ve iletişim	-	100,0%	100,0%	-	-	-
Genel Toplam	**1,4%**	**91,6%**	**99,1%**	**41,1%**	**0,5%**	**0,9%**

Kaynak: İPA 2017

Bolu ilinde en çok Diğer hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 14'de yer almaktadır. Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin oranı yüzde 100'dür. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

İmalat sektöründe yer alan işyerleri İŞKUR'un İşbaşı Eğitim Programı, Eleman Talebi, Danışmanlık ve Yönlendirme ve Çalışanlara Yönelik eğitim hizmetlerinden yararlanmıştır. İŞKUR hizmetlerinden faydalanan Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerleri Danışmanlık ve Yönlendirme, Eleman Talebi ve İşbaşı Eğitim Programı, Kurs ve Kısa Çalışma Ödeneği hizmetlerinden faydalanmışlardır.

İŞKUR'dan eleman talebinde yüzde 66,7 ile en az eğitim sektörü bulunmaktadır. Diğer sektörler İŞKUR Eleman Talebi hizmetinden yaklaşık yüzde 100'lük bir oranda faydalanmışlardır.

Şekil 13'de ise işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumlarına göre işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları Bolu ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri

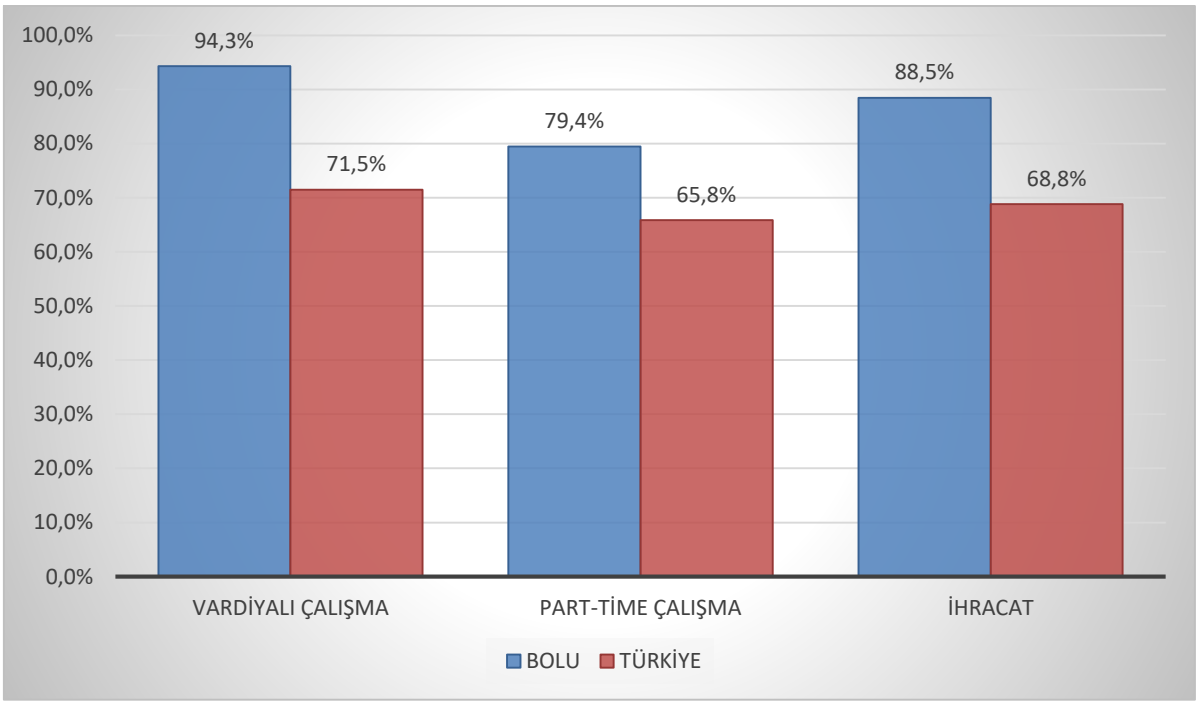

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin yüzde 71,5'i İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktadır. Bolu ilinde ise bu oran yüzde 94,3 ile Türkiye ortalamasının oldukça üstünde gerçekleşmiştir. Bolu ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 38'i vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Bolu ilinde işyerlerinin yüzde 18,8'i ihracat yaparken, bu işyerlerinin yaklaşık yüzde 90'ı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Söz konusu oran Türkiye genelinin üstündedir.

Bolu ilinde part-time çalışma yapılan işyerlerinin % 79,4'ü İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktayken, Türkiye genelinde bu oran % 65,8 düzeyindedir.

Mevcut İstihdam

Bolu ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Bolu ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 19 bin 3 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 13 bin 553 çalışan erkeklerden, 5 bin 9451 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın	Erkek	Toplam
İmalat	3.761	8.320	12.081
Toptan ve perakende ticaret	373	1.206	1.579
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	352	900	1.252
Ulaştırma ve depolama	123	1.018	1.141
İnşaat	73	790	862
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	218	275	493
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	230	208	438
Diğer hizmet faaliyetleri	86	244	330
Eğitim	108	111	219
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	61	144	205
Madencilik ve taş ocakçılığı	9	181	190
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	25	109	134
Bilgi ve iletişim	17	26	43
Gayrimenkul faaliyetleri	15	21	36
Genel Toplam	**5.451**	**13.553**	**19.003**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre dağılımda ise; Bolu ilinde çalışanların önemli bir İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Bolu ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 61,3 oranında, kadınlarda ise yüzde 68,9 oranında İmalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 63,5 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 15 incelendiğinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısına yakın olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

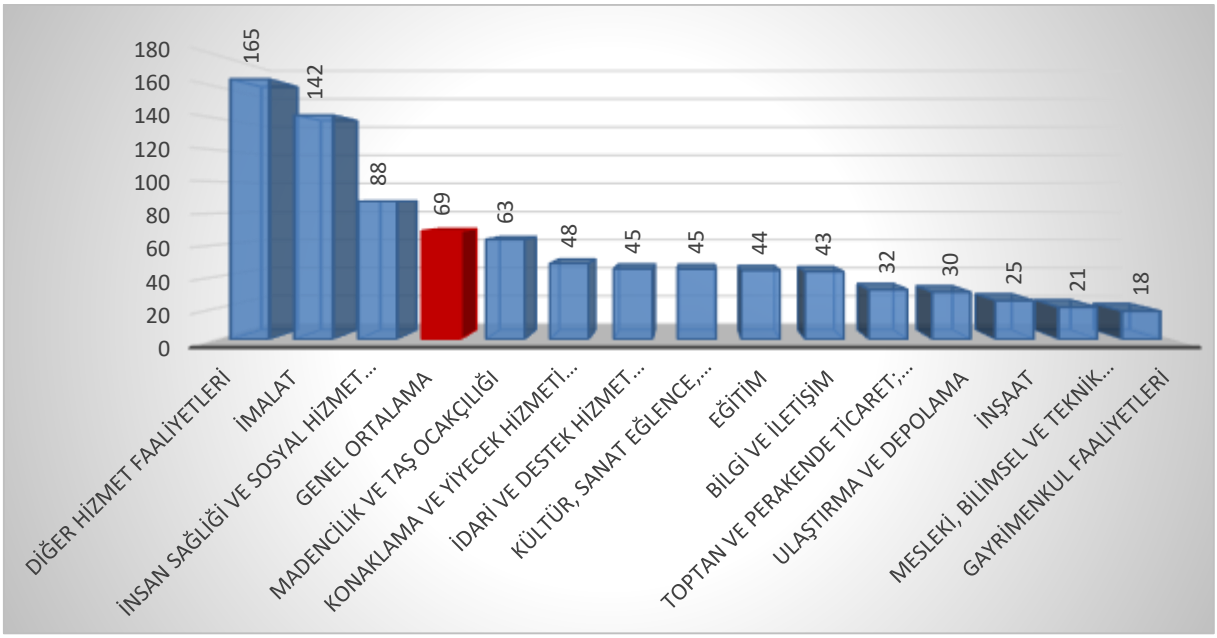

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 14'de Bolu ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 69 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 165; ikinci sırada bulunan İmalat sektöründe 142 kişi ve üçüncü sırada bulunan İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe 88 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 16'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın	Erkek	Toplam
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2.300	4.750	7.050
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	640	2.670	3.310
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	926	2.065	2.992
Hizmet Ve Satış Elemanları	499	1.330	1.829
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	423	645	1.068
Profesyonel Meslek Mensupları	334	633	967
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	194	591	785
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	87	644	731
Yöneticiler	47	224	271
Genel Toplam	**5.451**	**13.553**	**19.003**

Kaynak: İPA 2017

Toplam çalışanların içerisinde Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 37'si, erkek çalışanların yüzde 35'i ve kadın çalışanların yüzde 42'si bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubu yer almakta ve yüzde 17,4 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Bolu ilinde kadınların yüzde 16,9'u Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, yüzde 11,7'si Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda yer almaktadır. Erkeklerin ise yüzde 14'ü Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ve yüzde 10,8'i Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda yer almaktadır. Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Yöneticiler olmuştur.

Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşletme Yaşı (Yıl)	Kadın	Erkek	Toplam
0-4	665	1.005	1.670
5-9	675	2.356	3.030
10-14	557	1.406	1.963
15-19	153	642	795
20-24	1.541	3.369	4.911
25+	1.860	4.775	6.635
Genel Toplam	**5.451**	**13.553**	**19.003**

Kaynak: İPA 2017

Tablo 17'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bolu ilinde işletme yaşına göre çalışan sayısı dalgalı bir yapı göstermektedir. En fazla çalışan sayısı 25 ve daha fazla yaşında olan işyerlerinde, en az çalışan sayısı ise 15-19 yaş aralığındaki işletmelerde görülmektedir.

İstihdamda bulunanların büyük bir çoğunluğu 25 ve daha fazla yaşında olan işyerlerinde çalışmaktadır. Ayrıca genç yaştaki işyerleri Bolu ilinde piyasada önemli bir yere sahiptir.

Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Kesimhane İşçisi	Kesimhane İşçisi	Kesimhane İşçisi
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Şoför-Yük Taşıma	Makineci (Dikiş)	Şoför-Yük Taşıma
Diğer Ağaç İşlem İşçileri	Temizlik Görevlisi	Kümes Hayvanları Yetiştirme İşçisi (Genel)
Kümes Hayvanları Yetiştirme İşçisi (Genel)	Büro Memuru (Genel)	Diğer Ağaç İşlem İşçileri
Büro Memuru (Genel)	Beden İşçisi (Temizlik)	Tır-Çekici Şoförü
Tır-Çekici Şoförü	Konfeksiyon İşçisi	Garson (Servis Elemanı)
Makineci (Dikiş)	Piliç Kesim Ve İşleme Elemanı	Deri İşçisi
Garson (Servis Elemanı)	Kasiyer	Büro Memuru (Genel)
Temizlik Görevlisi	Diğer Kümes Hayvanları İşçileri	İnşaat İşçisi

Kaynak: İPA 2017

Tablo 18'da ise Bolu ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk üç mesleğin erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklıdır. Kesimhane İşçisi mesleği hem kadınlar hem de erkek çalışanlar arasında en fazla çalışılan ilk mesleği oluşturmaktadır. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde erkeklerden farklı olarak Makineci (Dikiş), Temizlik Görevlisi ve Büro Memuru (Genel) bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

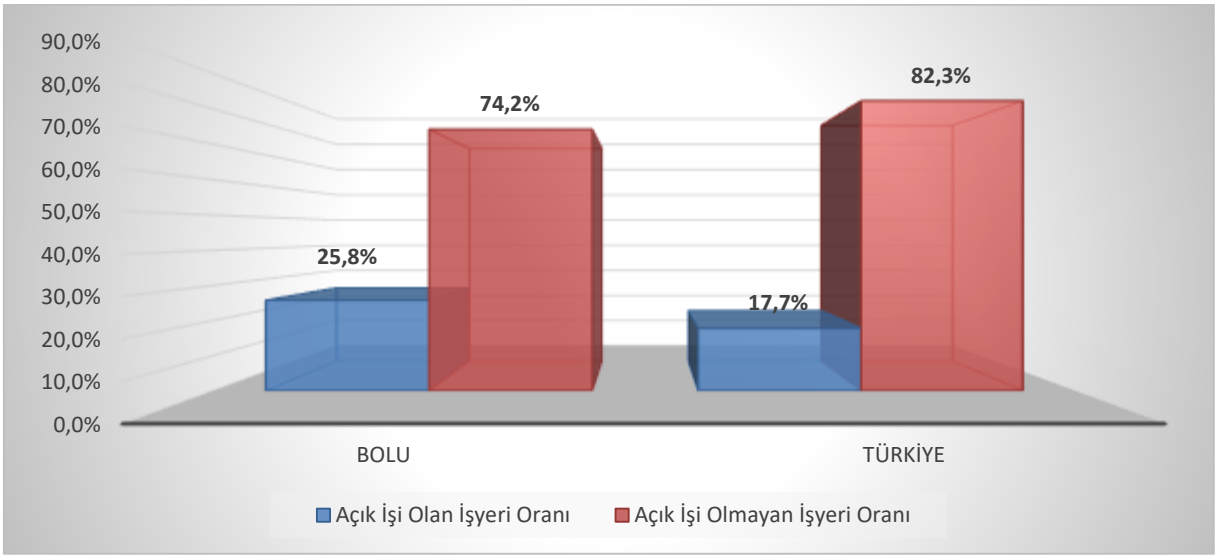

Kaynak: İPA 2017

Bolu ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 25,8'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının üzerinde olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir.

Bolu ilinde 71 işyerinden 539 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 19'da gösterilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Açık İş Sayısı
İmalat	314
Toptan ve perakende ticaret	104
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	56
Madencilik ve taş ocakçılığı	40
İnşaat	14
Ulaştırma ve depolama	5
Diğer hizmet faaliyetleri	3
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1
Genel Toplam	**539**

Kaynak: İPA 2017

Bolu ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir.539 kişilik açık işin yüzde 58,2'sine tekabül eden 314 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan

ve Perakende Ticaret, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve İnşaat sektörleridir.

Tablo 20'de ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	**17,4%**	**66,7%**
Toptan ve perakende ticaret	**6,2%**	**50,0%**
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	**4,3%**	**42,3%**
İmalat	**2,5%**	**36,5%**
İnşaat	**1,6%**	**36,0%**
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	**1,0%**	**11,8%**
Diğer hizmet faaliyetleri	**0,9%**	**10,0%**
Ulaştırma ve depolama	**0,4%**	**9,1%**
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	**0,2%**	**5,3%**
Genel Toplam	**2,8%**	**25,8%**

Kaynak: İPA 2017

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 20'den de görüleceği üzere Bolu ilinde açık iş oranı yüzde 2,8 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Bolu ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 97 kişilik dolu kadronun yanında 3 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 17,4 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında da Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 66,7'sinde açık iş bulunmaktadır. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörünü yüzde 50 ile Toptan ve perakende ticaret ve yüzde 42,3 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü takip etmektedir.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

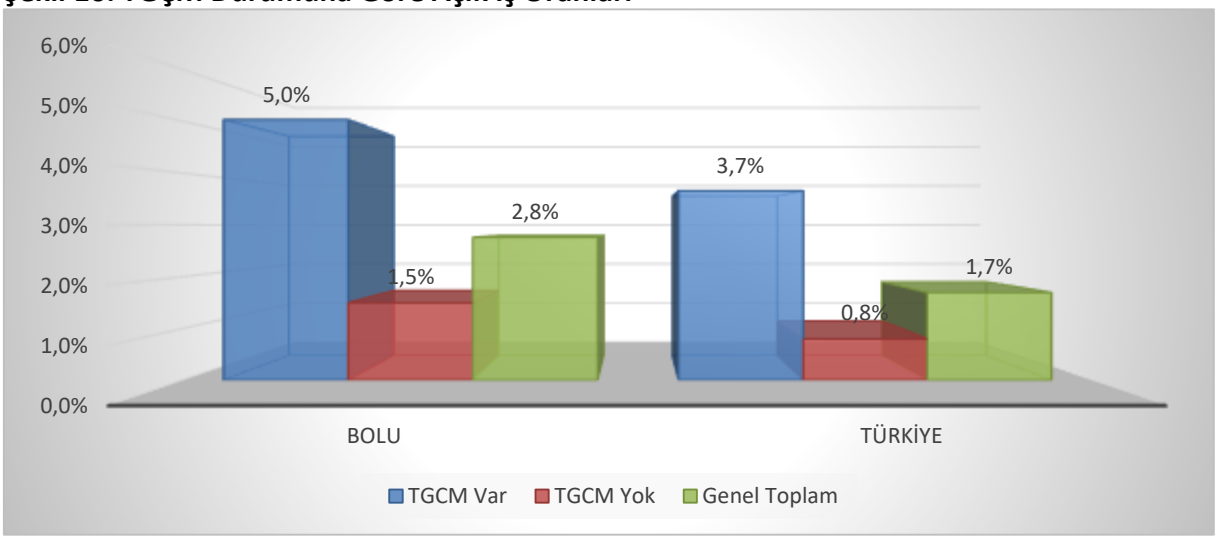

Kaynak: İPA 2017

Bolu ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 5; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 1,5 olarak gerçekleşmiştir. Bolu ilinin bu oranları Türkiye ortalamasının üzerinde görülmektedir. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

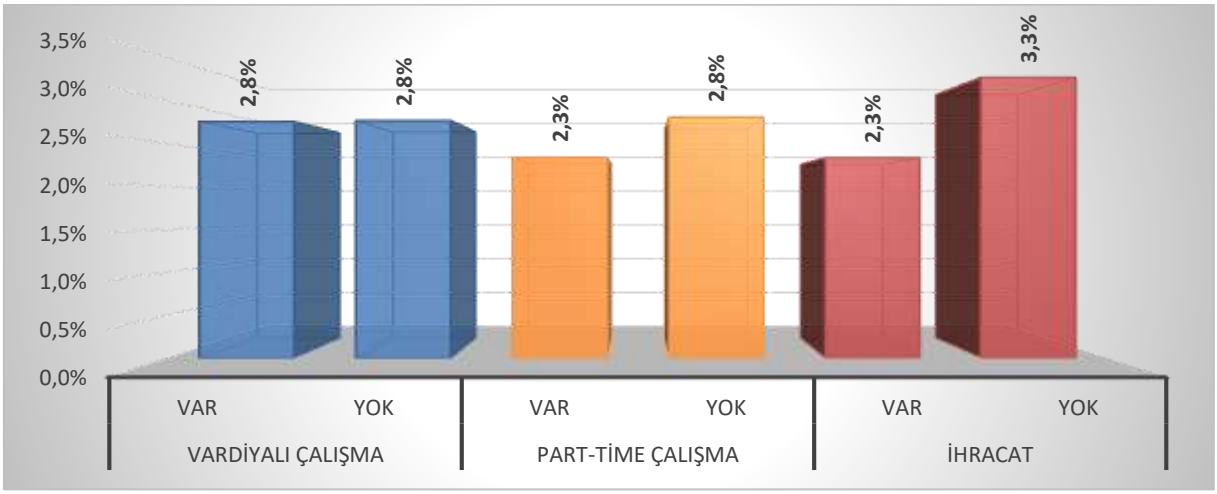

Kaynak: İPA 2017

Bolu ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 2,8 olup vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 2,8 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 2,3 yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 2,8'dir. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 2,3 yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 3,3 olarak tespit edilmiştir. Vardiyalı Çalışma olan ve vardiyalı çalışma olmayan işyerlerindeki açık iş oranı Bolu il geneli

açık iş oranına eşit görülmektedir. İhracat yapmayan işyerlerindeki açık iş oranı yüzde 3,3 ile Bolu ili açık iş oranından yüksektir.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

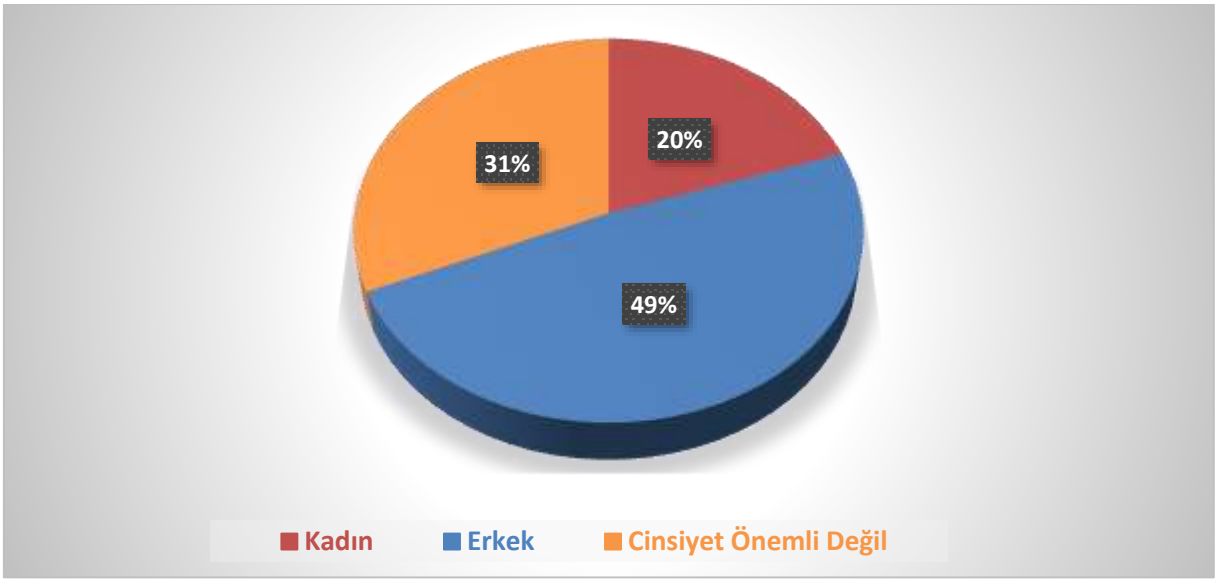

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 18'de ise Bolu ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 49'unda işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 20 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 31 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu durum işverenlerin açık işgücü ihtiyacının bir an önce giderilmesini istemesinden kaynaklanmaktadır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

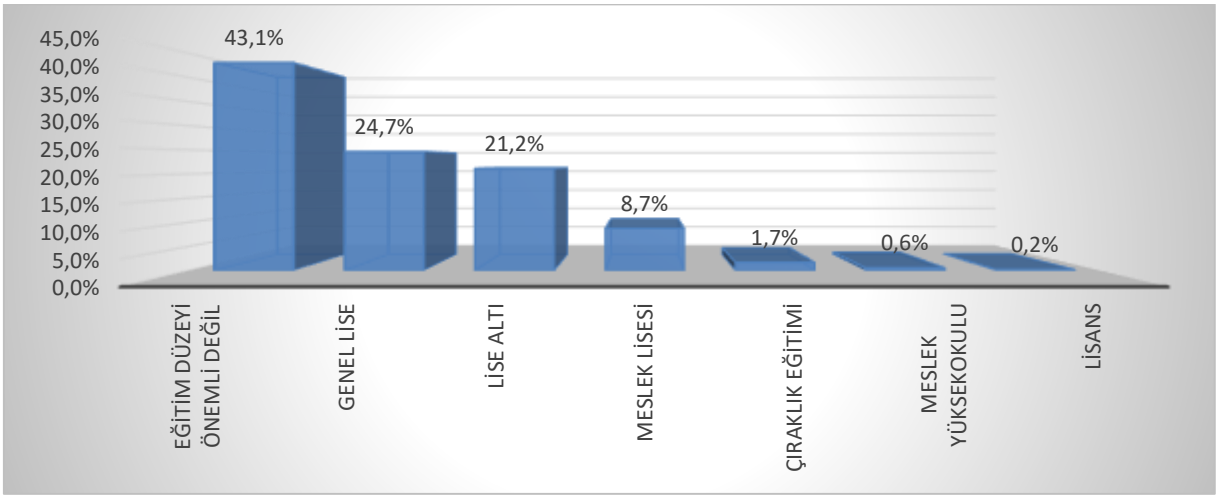

Kaynak: İPA 2017

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Bolu ilindeki açık işlerin yüzde 43,1'inde işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise genel lise seviyesi olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 0,2 ile Lisans düzeyidir.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

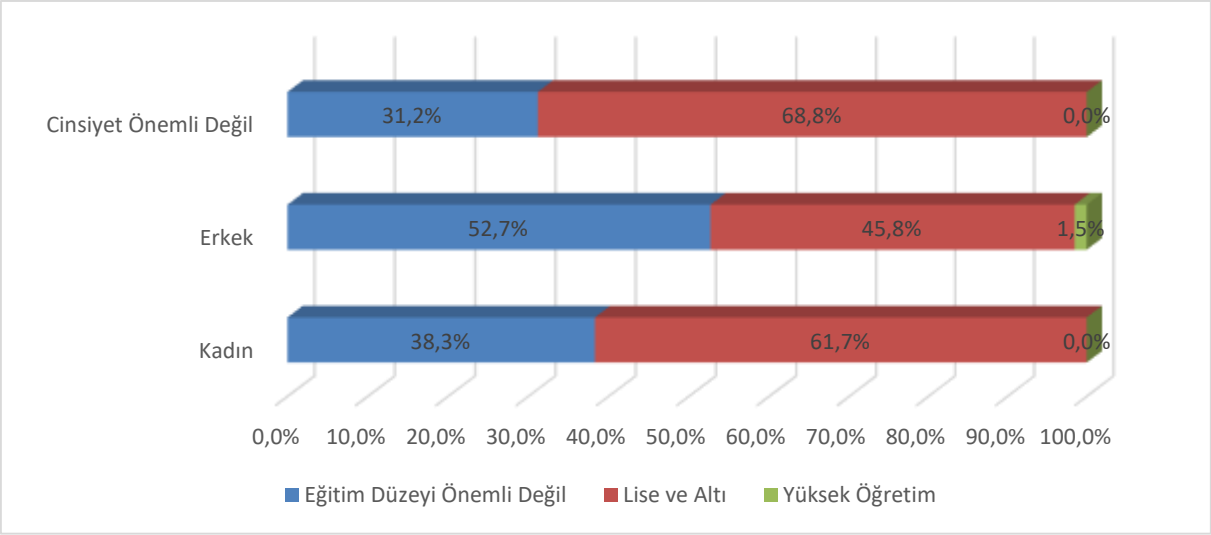

Kaynak: İPA 2017

Şekil 20'de görüleceği üzere lise ve altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiştir. Ayrıca erkeklerde talep edilen açık işlerde herhangi bir eğitim seviyesinin istenmemesi kadınlara göre daha fazladır. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha azdır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında anlam ifade etmesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 21'de Bolu ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Eğitim Seviyesi Önemli Değil	Lise ve Altı	Yüksek Öğretim
İmalat	41,4%	58,6%	0,0%
Toptan ve perakende ticaret	25,0%	73,1%	1,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	78,6%	21,4%	0,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	50,0%	50,0%	0,0%
İnşaat	64,3%	35,7%	0,0%
Ulaştırma ve depolama	40,0%	60,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	0,0%	100,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**43,1%**	**56,2%**	**0,7%**

Kaynak: İPA 2017

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinde talep verilen sadece bir sektör bulunmaktadır. Bu sektör Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleridir. Tamamen lise ve altı seviyesinde açık iş verilen sektörler ise Diğer hizmet faaliyetleri sektörü olmuştur.

Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründeki açık işlerin yüzde 78,6 oranında herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Bu husus da aslında bu işlerin çok nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır. Herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen diğer bir sektör ise İmalat sektörü olmuştur. İmalat sektöründeki açık işlerin yüzde 41,4'ünde işverenler "eğitim seviyesi önemli değil" seçeneğini tercih etmişlerdir. Bu sektördeki açık işlerin yüzde 58,6'sında de lise ve altı seviyesi talep edilmiştir.

Açık işlerinde işverenlerin mutlaka belirli bir eğitim seviyesinde talep verdikleri sektörler ise; Diğer Hizmet Faaliyetleri ve Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleri olmuştur.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

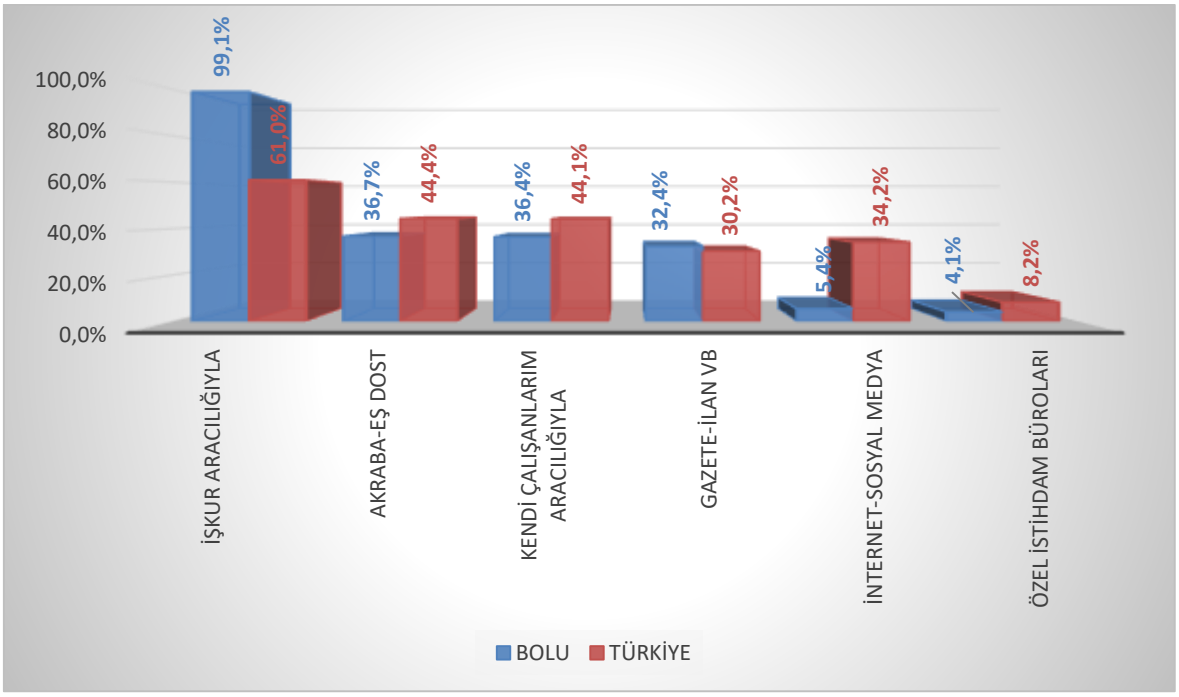

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Bolu ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Bolu ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 99,1 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61 olarak gerçekleşmiştir. Bolu ilinde işverenler daha sonra yüzde 36,7 ile Akraba-Eş Dost kanalını kullanmıştır. Açık işlerin yüzde 36,4'ü Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla Bolu ilinde arama kanalı olarak kullanılmaktadır.

Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi	İŞKUR aracılığıyla	Akraba-Eş Dost	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
Eğitim Düzeyi Önemli Değil	100,0%	30,6%	12,2%	31,4%	0,0%	8,6%
Çıraklık Eğitimi	100,0%	44,4%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Lise altı	97,4%	23,7%	58,7%	48,2%	4,4%	1,8%
Genel lise	98,5%	45,9%	52,6%	35,3%	2,3%	0,0%
Meslek lisesi	100,0%	74,5%	40,4%	0,0%	42,6%	0,0%
Meslek yüksekokulu	100,0%	0,0%	66,7%	0,0%	33,3%	0,0%
Lisans	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**99,1%**	**36,7%**	**36,4%**	**32,4%**	**5,4%**	**4,1%**

Kaynak: İPA 2017

Lise Altı eğitiminde talep verilen açık işlerde tüm iş arama kanalları kullanılmaktadır. İnternet-Sosyal Medya, Lisans eğitim seviyesinde talep edilen açık işler İŞKUR ve Kendi Çalışanları Aracılığıyla giderilmiştir. Lise altı eğitim seviyesinde talep edilen açık işlerin yüzde 97,4'ü İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır. Genel lise talebinde yüzde 98,5; meslek lisesi talebinde yüzde 100; meslek yüksekokulu talebinde ise yüzde 100 oranında İŞKUR arama kanalı olarak kullanılmıştır.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla İŞKUR ve Akraba-Eş Dost arama kanalını tercih ederken İnternet-Sosyal Medya arama kanalı hiç tercih edilmemiştir.

Şekil 22'de ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

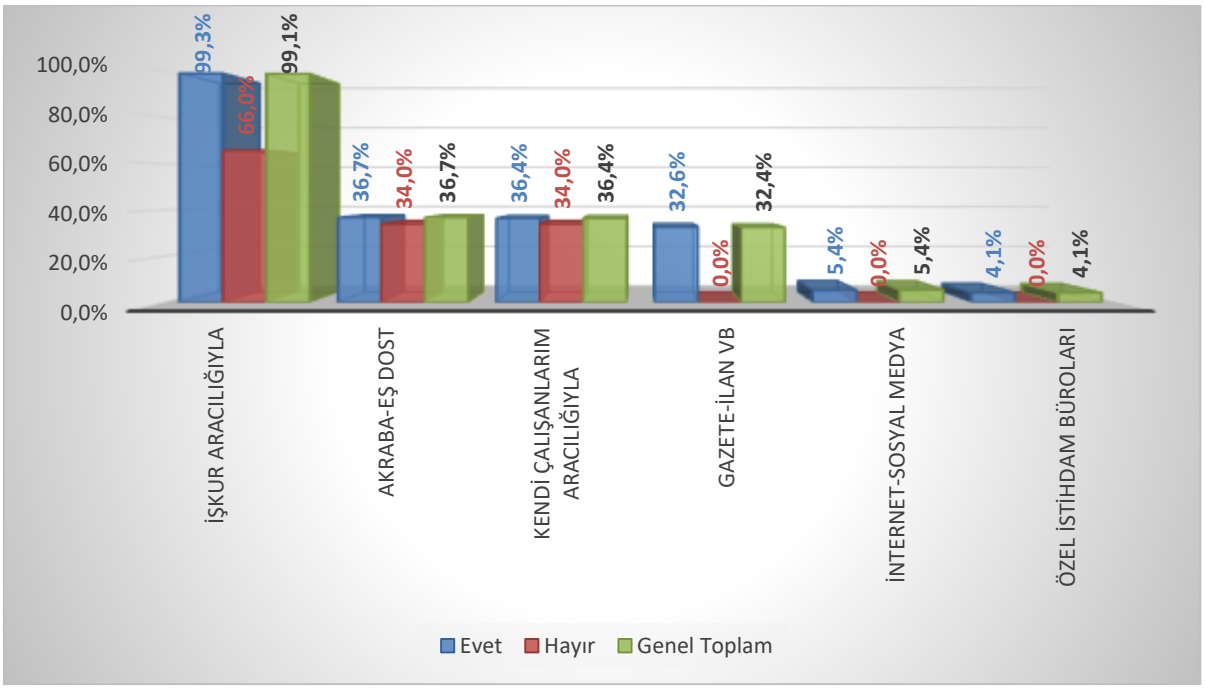

Kaynak: İPA 2017

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde ilk sırada yüzde 99,3 gibi önemli bir oranda İŞKUR ikinci sırada yüzde 36,7 ile Akraba-Eş Dost arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için Kendi Çalışanlarım aracılığıyla arama kanalını yüzde 36,4 oranında kullanırken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde Kendi akrabalarım aracılığıyla arama kanalını yüzde 34 oranında kullanmıştır.

Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	1	2	1	1	2	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	2	1	2	-	1	2
Takım Çalışması	3	3	3	3	-	7	3
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	4	4	5	4	-	5	4
İletişim ve İfade Yeteneği	5	6	4	5	-	3	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	7	5	-	6	2	4	6
Satış ve Pazarlama Becerisi	6	-	-	7	-	6	7
Bilgisayar kullanımı	8	7	-	8	-	8	8
Yabancı Dil	9	-	-	9	-	9	9
Proje Tabanlı Çalışma	10	-	-	10	-	10	10

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alan oluşturmaktadır. Bolu ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. İkinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve daha sonra Takım Çalışması, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), İletişim ve İfade Yeteneği, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Satış ve Pazarlama Becerisi, Bilgisayar kullanımı ve Yabancı Dil becerisi gelmektedir.

Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, İŞKUR arama kanalı ve Gazete-İlan vb. istenmiştir. Akraba-Eş Dost ve İnternet Sosyal Medya arama kanalında en çok Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe istenen açık işler talep edilmiştir. İŞKUR aracılığı ile aranan açık işlerde en çok Fiziki ve Bedensel Yeterlilik talep edilmiştir.

Gazete-ilan vb arama kanalı ile aran açık işlerde Satış ve Pazarlama Becerisi, Proje Tabanlı Çalışma ve Yabancı Dil becerisi istenmemiştir.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

BOLU	Açık İş Sayısı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	144
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	134
Hizmet Ve Satış Elemanları	127
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	112
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	12
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	7
Yöneticiler	1
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	1
Profesyonel Meslek Mensupları	1
Genel Toplam	**539**

Kaynak: İPA 2017

Bolu ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 26,7'dir. İkinci sırada ise Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu bulunmaktadır.

Açık sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 25'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Bolu ili için tespit edilen yüzde 2,8'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 6,5 ile Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler gelmektedir.

Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

BOLU	Açık İş Oranı
Hizmet Ve Satış Elemanları	6,5%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	4,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	3,6%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1,9%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1,5%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,7%
Yöneticiler	0,4%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,1%
Genel Toplam	**2,8%**

Kaynak: İPA 2017

İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Yöneticiler, Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları ve Profesyonel Meslek Mensuplarıdır.

Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	11,2%	37,7%	0,6%	20,8%
Hizmet Ve Satış Elemanları	21,5%	11,1%	44,1%	23,6%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	60,7%	23,6%	10,0%	26,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	-	0,4%	-	0,2%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	4,7%	24,1%	38,8%	24,9%
Yöneticiler	0,9%	-	-	0,2%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,9%	1,9%	0,6%	1,3%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	-	0,8%	5,9%	2,2%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	-	0,4%	-	0,2%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2017

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 60,7 oranında Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar; yüzde 21,5 oranında Hizmet Ve Satış Elemanları; yüzde 11,2 oranında Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise bütün meslek grubunda olduğu görülmektedir. Örneğin; Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları ve Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda açık işlerde kadın işgücü tercihinde hiç talep bulunmazken, erkek işgücü taleplerinde bulunmuştur.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görülen oranlardan farklı olarak Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubu, herhangi bir cinsiyet tercihinde en fazla oranda bulunmayan bir alan olmuştur. Zira bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 44,1'inde işverenler "cinsiyet önemli değil" seçeneğini tercih etmişlerdir.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grupları olmuştur.

Tablo 27'de ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlik gelmiştir.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ikinci sırada Takım Çalışması daha sonra Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) gelmektedir. Hizmet ve Satış Elemanların yabancı dil becerisinin talep edildiği tek meslek grubu olmuştur. Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve ön plana çıkmıştır.

Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda en çok talep edilen beceri Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi olmuştur. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek gruplarında ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik talep edilmiştir.

Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceri	BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	YÖNETİCİLER	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	4	1	2	3	1	4	1	-	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	3	1	1	2	1	2	3	2
Takım Çalışması	-	2	2	-	-	4	3	5	2	3
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	3	3	4	-	-	5	2	6	-	4
İletişim ve İfade Yeteneği	-	5	5	-	2	5	5	3	1	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	9	7	3	-	3	-	4	-	6
Satış ve Pazarlama Becerisi	-	6	6	-	-	-	-	-	-	7
Bilgisayar kullanımı	4	7	-	-	-	6	-	-	-	8
Yabancı Dil	-	8	-	-	-	-	-	-	-	9
Proje Tabanlı Çalışma	5	-	-	-	-	-	-	-	-	10

Kaynak: İPA 2017

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	35,7%	44,6%	19,6%	99,1%	-	14,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	54,3%	47,2%	0,8%	99,2%	-	22,8%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	27,8%	2,1%	1,4%	98,6%	15,3%	42,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	-	-	-	100,0%	-	100,0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	26,8%	43,2%	-	99,2%	-	56,8%
Yöneticiler	100,0%	-	100,0%	100,0%	-	-
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	14,3%	57,1%	42,9%	100,0%	-	14,3%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	83,3%	-	-	100,0%	-	91,7%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	100,0%	-	-	100,0%	-	100,0%
Genel Toplam	**36,7%**	**32,4%**	**5,4%**	**99,1%**	**4,1%**	**36,4%**

Kaynak: İPA 2017

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Profesyonel Meslek Mensupları, Yöneticiler, Profesyonel Meslek Mensupları, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 100'ü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Profesyonel Meslek Mensupları en fazla İŞKUR ve Kendi Çalışanlarım Aracılığı arama kanalı ile aranmaktadır. Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda tüm iş arama kanalları kullanılmaktadır.

Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslek	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
Beden İşçisi (Genel)	-	1	4	5	6	7	2	3
Piliç Kesim Ve İşleme Elemanı	-	1	-	-	-	3	-	2
Makineci (Dikiş)	-	2	-	3	-	4	-	1
Kasiyer	-	4	3	6	5	-	2	1
Garson (Servis Elemanı)	6	2	4	3	-	-	5	1
Reyon Görevlisi	-	5	3	4	6	6	2	1
Madenci (Genel)	-	1	-	-	-	3	-	2
Gaz Altı Kaynakçısı	-	1	-	-	-	-	3	2
Servis Komisi	-	2	4	3	-	-	5	1
Şoför-Yük Taşıma	-	2	3	-	-	-	-	1

Kaynak: İPA 2017

Tablo 29'da Bolu ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Beden İşçisi mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlik yer almaktadır. Piliç Kesim ve İşleme Elemanı mesleğinde de talep edilen becerilerin başında Fiziki ve Bedensel Yeterlik gelmektedir. Makineci (Dikiş) mesleği için ise ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi talep edilmiştir. Açık iş olan mesleklerde Fiziki Bedensel Yeterlik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri daha çok tercih edildiği görülmüştür.

Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

TOPLAM	KADIN	ERKEK
Beden İşçisi (Genel)	**Makineci (Dikiş)**	**Beden İşçisi (Genel)**
Piliç Kesim Ve İşleme Elemanı	**Konfeksiyon İşçisi**	**Madenci (Genel)**
Makineci (Dikiş)	**Servis Komisi**	**Gaz Altı Kaynakçısı**
Kasiyer	**Kasiyer**	**Şoför-Yük Taşıma**
Garson (Servis Elemanı)	**Temizlik Görevlisi**	**Ağaç Palet İmalatçısı**
Reyon Görevlisi	**Satış Danışmanı**	**Garson (Servis Elemanı)**
Madenci (Genel)	**Kalite Kontrolcü**	**Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)**
Servis Komisi	**Beden İşçisi (Genel)**	**Tır-Çekici Şoförü**
Gaz Altı Kaynakçısı	**Garson (Servis Elemanı)**	**Metal Mamuller Montaj İşçisi**
Şoför-Yük Taşıma	**Ön Muhasebeci**	**Servis Komisi**

Kaynak: İPA 2017

Bolu ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi, Piliç Kesim Ve İşleme Elemanı, Makineci (Dikiş), Kasiyer, Garson (Servis Elemanı), Reyon Görevlisi, Madenci (Genel), Servis Komisi, Gaz Altı Kaynakçısı ve Şoför-Yük Taşımadır.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Makineci (Dikiş), Konfeksiyon İşçisi, Servis Komisi, Kasiyer, Temizlik Görevlisi, Satış Danışmanı, Kalite Kontrolcü, Beden İşçisi (Genel), Garson (Servis Elemanı) ve Ön Muhasebecidir.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Beden İşçisi, Madenci (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı, Şoför-Yük Taşıma, Ağaç Palet İmalatçısı, Garson (Servis Elemanı), Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Tır-Çekici Şoförü ve Metal Mamuller Montaj İşçisidir.

Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	1	2	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	2	1	2
Takım Çalışması	5	3	3	3
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	4	4	4	4
İletişim ve İfade Yeteneği	3	6	6	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	7	5	5	6
Satış ve Pazarlama Becerisi	6	7	9	7
Bilgisayar kullanımı	7	8	7	8
Yabancı Dil	--	--	8	9
Proje Tabanlı Çalışma	--	--	9	10

Kaynak: İPA 2017

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk iki sırada farklılık göstermemektedir. Bunlarda Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci öncelik de Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi olarak görülmektedir. Yabancı dilin öncelik sıralamasında bulunduğu açık işlerde ise herhangi bir cinsiyet tercihi ifade edilmemiştir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Bolu ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

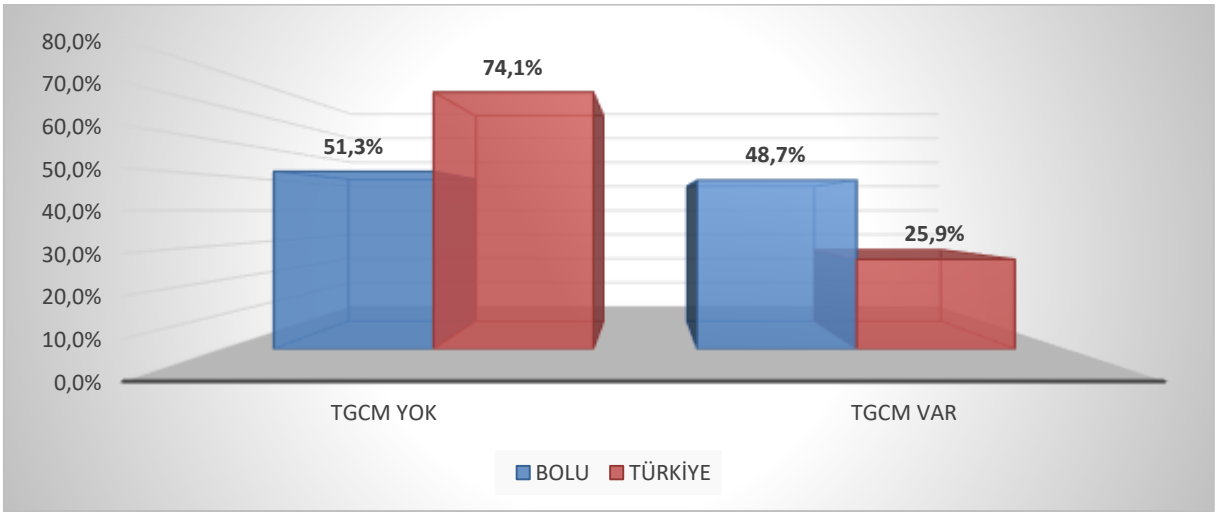

Kaynak: İPA 2017

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20+ istihdamlı 99 bin 806 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 825 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Bolu ilinde ise 20+ istihdamlı 276 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 134 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 48,7 ile Bolu ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

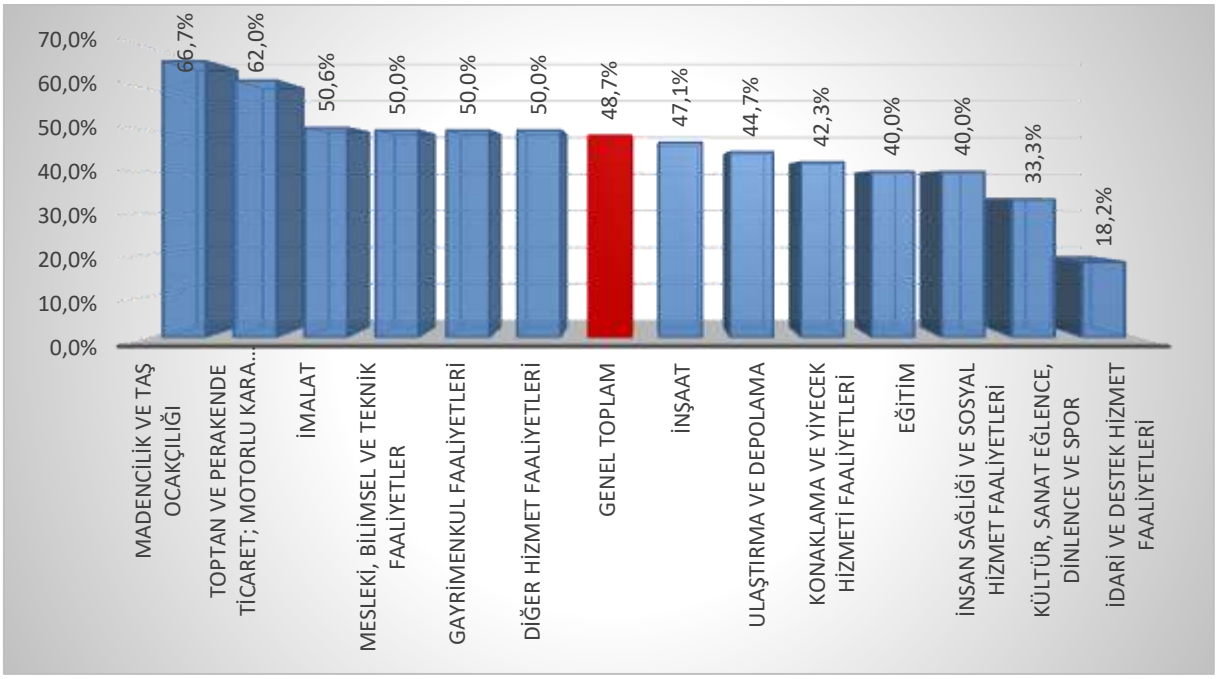

Kaynak: İPA 2017

Bolu ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü işgücü tarafından daha çok tercih edilmesinden dolayı eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının son sıralarda yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	268
İnşaat	98
Toptan ve perakende ticaret	91
Ulaştırma ve depolama	40
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	36

Madencilik ve taş ocakçılığı	25
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	11
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	5
Diğer hizmet faaliyetleri	4
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	4
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	3
Eğitim	3
Gayrimenkul faaliyetleri	1
Genel Toplam	**589**

Kaynak: İPA 2017

Bolu ilinde 589 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat, İnşaat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Bolu ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 77,5'ini oluşturmaktadır.

Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Bolu ilinde toplam çalışanların yüzde 76,4'ü bu sektörlerde çalışmaktadırlar.

Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

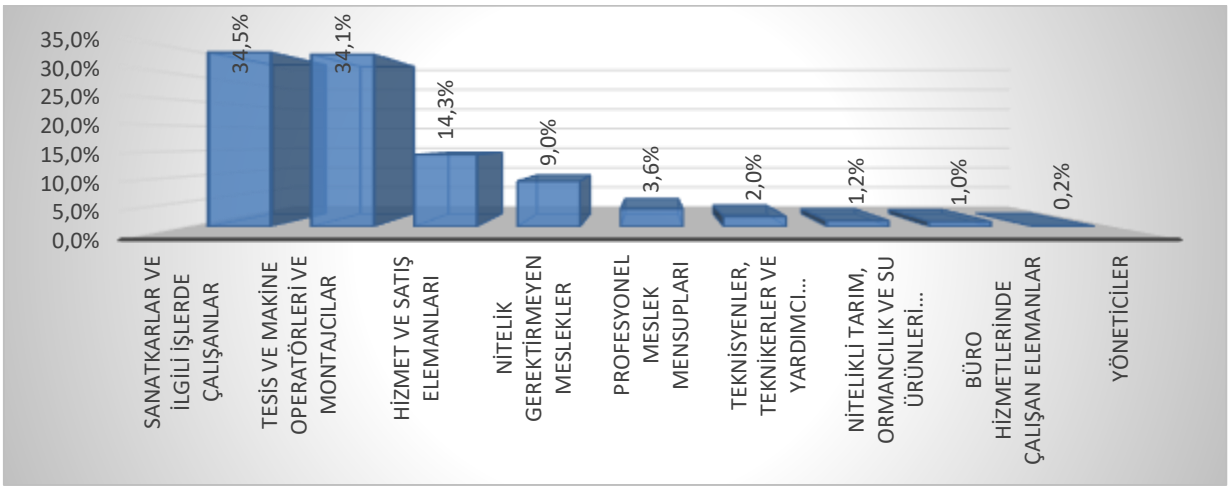

Kaynak: İPA 2017

Bolu ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 203 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 34,5'i bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek birinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Bolu ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma

sonuçları göstermektedir ki Yöneticiler meslek grubu hem ülke geneli hem de Bolu ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGCM	Temininde Güçlük Çekilen Eleman	Oranı
Makineci (Dikiş)	53	9,0%
Beden İşçisi (Genel)	40	6,8%
NC/CNC Tezgah Operatörü	40	6,8%
Şoför-Yük Taşıma	38	6,5%
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	29	4,9%
Satış Danışmanı	20	3,4%
Tır-Çekici Şoförü	19	3,2%
Gaz Altı Kaynakçısı	18	3,1%
Garson (Servis Elemanı)	18	3,1%
İnşaat Demiri Bağlama Ustası	17	2,8%

Kaynak: İPA 2017

Bolu ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 53 kişi ile Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla40'ar kişi ile Beden İşçisi (Genel) ve NC/CNC Tezgah Operatörü meslekleri takip etmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Makineci (Dikiş), Şoför-Yük Taşıma, Garson (Servis Elemanı), Beden İşçisi, Tır-Çekici Şoförü olmak üzere toplam beş mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Bolu ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Beden İşçisi, Makineci (Dikiş), Garson (Servi Elemanı), Şoför-Yük Taşıma mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

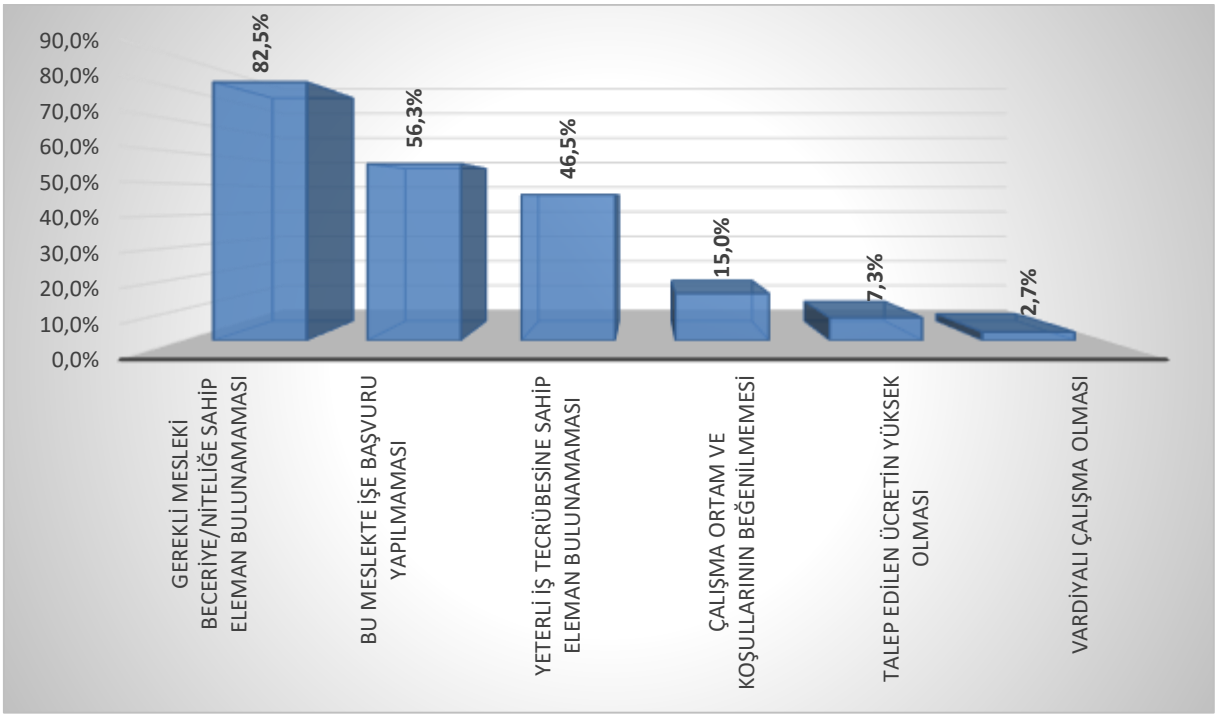

Kaynak: İPA 2017

Bolu ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

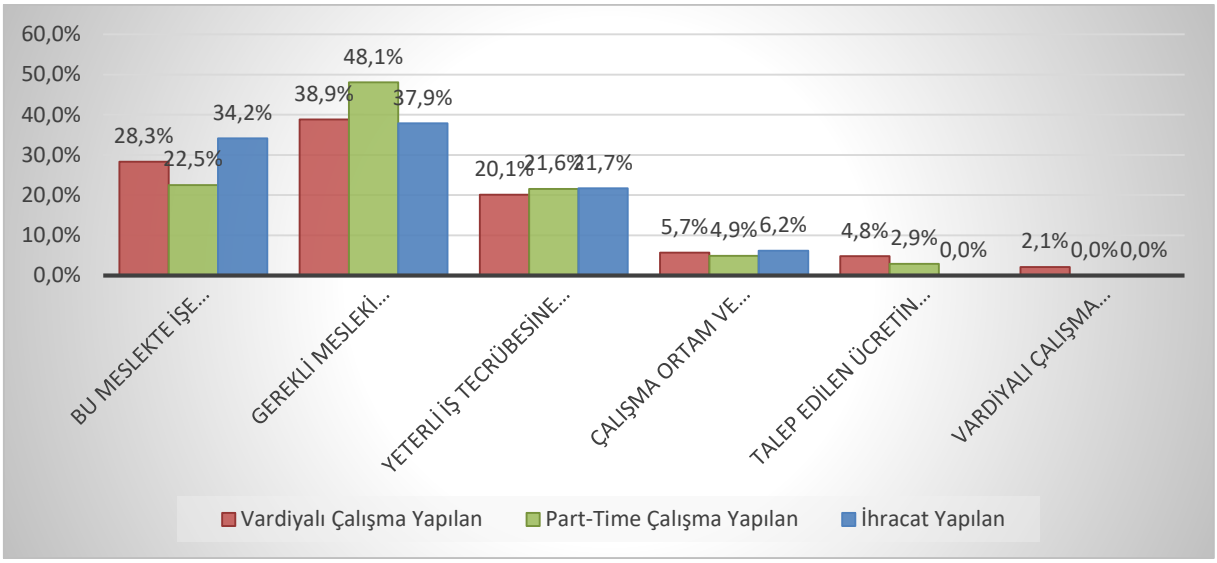

Kaynak: İPA 2017

Bolu ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılmıştır. Part-Time, Vardiyalı Çalışma Yapılan ve İhracat Yapılan işyerleri eleman temininde en çok Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni ile istediği personel temininde güçlük çekmektedir. Part-time çalışma yapılan, Vardiyalı Çalışma Yapılan ve İhracat Yapılan işyerlerinde Vardiyalı Çalıma olması nedeni ile eleman temininde güçlük çekilmediğini göstermektedir.

Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

TGCM	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek	Vardiyalı çalışma olması

					olması	
Makineci (Dikiş)	100,0%	94,3%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Beden İşçisi (Genel)	62,5%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
NC/CNC Tezgah Operatörü	100,0%	87,5%	92,5%	12,5%	0,0%	0,0%
Şoför-Yük Taşıma	97,4%	57,9%	31,6%	23,7%	15,8%	2,6%
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	100,0%	71,4%	28,6%	17,9%	0,0%	0,0%
Satış Danışmanı	75,0%	0,0%	34,9%	10,0%	0,0%	0,0%
Tır-Çekici Şoförü	84,2%	36,8%	73,7%	0,0%	0,0%	15,8%
Gaz Altı Kaynakçısı	72,3%	61,2%	0,0%	55,5%	27,7%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	100,0%	66,7%	27,8%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat Demiri Bağlama Ustası	100,0%	62,5%	31,3%	31,3%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2017

Bolu ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Makineci (Dikiş), NC/CNC Tezgah Operatörü, İnşaat Kalıpçısı, Garson (Servis Elemanı), İnşaat Demir Bağlama Ustası olmak üzere toplam on meslekten beş tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Gaz Altı Kaynakçısı ve Şoför-Yük Taşıma mesleklerinde ise Talep Edilen Ücretin Fazla Olması temininde güçlük çekilme nedeni olarak görülmektedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Bolu ilinde 2017 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi

mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Bolu ilinde işverenlerin yüzde 35,2'si istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörürken Bolu'da bu sayı 4'e çıkmakta olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörürken Bolu ilinde ise ülke genelinden düşük olup yüzde 1,4 olarak öngörülmüştür.

Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İmalat	47,1%	1,2%	17,6%	34,1%
Toptan ve perakende ticaret	26,0%	2,0%	18,0%	54,0%
Ulaştırma ve depolama	23,7%	-	34,2%	42,1%
İnşaat	23,6%	-	35,3%	41,2%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	53,8%	3,8%	15,4%	26,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	18,2%	-	45,5%	36,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	30,0%	-	10,0%	60,0%
Eğitim	60,0%	-	20,0%	20,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	20,0%	-	-	80,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	66,7%	-	-	33,3%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	-	-	33,3%	66,7%
Gayrimenkul faaliyetleri	50,0%	-	-	50,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	50,0%	-	-	50,0%
Bilgi ve iletişim	-	100,0%	-	-
Genel Toplam	**35,2%**	**1,4%**	**22,2%**	**41,1%**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Eğitim ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörlerinde olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektör ise Bilgi ve İletişim Faaliyetleridir. Ancak bu sektörde yer alan işyeri sayısının az olması göz ardı edilememelidir. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe yer alan işyerlerinin yarısından fazlası gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe bulunan işyerlerinin yarısına yakını gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
İnşaat	224	26,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	35	18,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	96	7,7%
Toptan ve perakende ticaret	89	5,6%
Gayrimenkul faaliyetleri	2	5,6%
Eğitim	12	5,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	11	5,4%
İmalat	591	4,9%
Ulaştırma ve depolama	38	3,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	15	3,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4	0,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	3	0,9%
Bilgi ve iletişim	-2	-4,7%
Genel Toplam	**1.118**	**5,9%**

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,2 artacağı beklenmekte olup Bolu'da ise bu oran, yüzde 5,9 olup ülke genelinden yüksektir.

En fazla istihdam artış yüzde 26 ile İnşaat sektöründe beklenmektedir. Söz konusu sektörün çalışan sayısında da fazla olduğu göz önüne alındığında istihdam açısından ilerleme beklenen sektör olmaktadır. Aynı şey Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe de mevcuttur. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe net istihdam değişim oranı yüzde 18,4'tür. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe bulunan işyeri sayısı az olduğundan böyle bir sonuç ortaya çıkmıştır.

İstihdam azalışı beklenen sektörler ise Bilgi ve iletişim faaliyetleridir. Söz konusu sektörde yüzde 4,7'lik bir net istihdam azalışı beklenmektedir.

Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	461	15,4%
Hizmet Ve Satış Elemanları	162	8,9%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	261	7,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	36	3,7%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	174	2,5%
Yöneticiler	5	1,8%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	9	0,8%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	5	0,6%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	4	0,5%
Genel Toplam	**1.118**	**5,9%**

Kaynak: İPA 2017

Bütün meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 461 kişilik artış ile Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir. En az artış beklenen meslek grubu ise 4 kişilik artış ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanlarıdır.

Çalışan sayısında ilk sırada yer alan Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu net istihdam değişim oranında yüzde 2,5'lik bir oran ile beşinci sırada yer almaktadır. Çalışan sayısının da fazla olduğu göz önünde bulundurulursa bu meslek grubunda önemli ölçüde bir artış yaşanması beklenmektedir Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar üçüncü sırada en fazla artış beklenen meslek grubu olmasına rağmen net istihdam değişim oranı yüzde 7,9 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Beden İşçisi (Genel)	Pişirici (Ekmek)
İnşaat İşçisi	Radyo Ve Televizyon Yayın Cihazları Operatörü
Makineci (Dikiş)	Pide Ustası
Garson (Servis Elemanı)	Paketleme İşçisi (Gıda)
Diğer Ağaç İşlem İşçileri	Döner Ustası
Şoför-Yük Taşıma	-
Kasiyer	-
Deri İşçisi	--
Reyon Görevlisi	--
Cam Mamul İşlemecisi (Finisaj)	--

Kaynak: İPA 2017

Bolu ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen ilk beş meslek sırasıyla, Beden İşçisi, İnşaat İşçisi, Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı), Diğer Ağaç İşlem İşçileri meslekleri olup, Pişirici (Ekmek), Radyo Ve Televizyon Yayın Cihazları Operatörü, Pide Ustası, Paketleme İşçisi (Gıda), Döner Ustası mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Beden İşçisi (Genel), Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı) ve Diğer Ağaç İşlem İşçileri meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Bolu ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

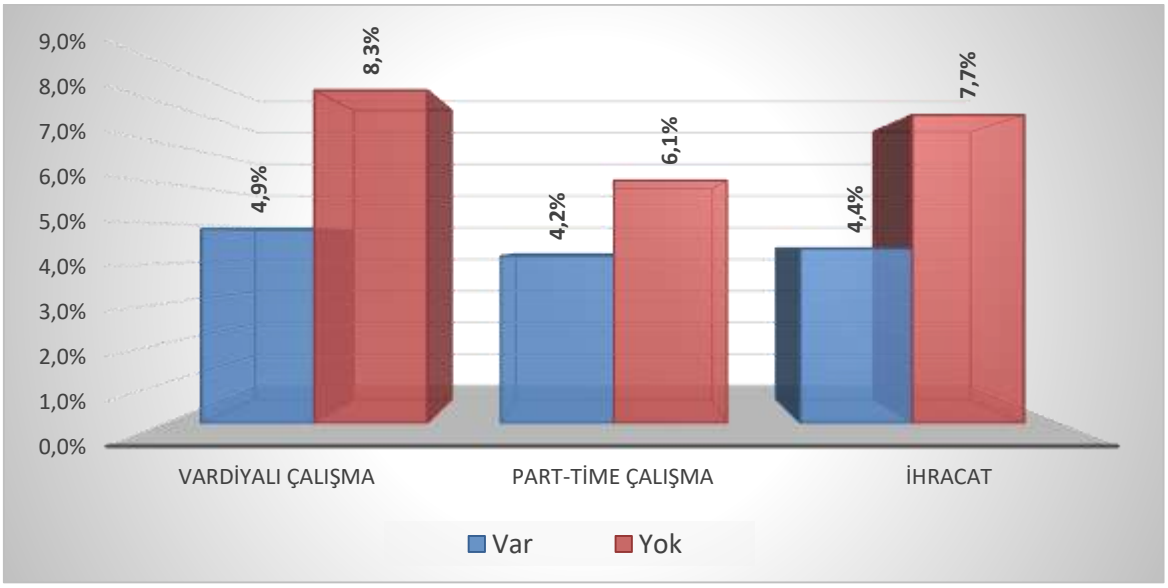

Kaynak: İPA 2017

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında işyerinde Vardiyalı Çalışma Olması net istihdam değişim oranını ciddi bir oranda azaltmaktadır. Bolu iline ait net istihdam değişim oranı yüzde 5,9 iken ihracat yapan işyerlerine ait net istihdam değişim oranı yüzde 4,4'tür. Vardiyalı Çalışma, Part-Time ve İhracat yapılmayan işyerlerinde ise net istihdam değişim oranları bu özelliğe sahip olmayan işyerlerinin net istihdam değişim oranlarından daha yüksektir. Bu oranlar Bolu iline ait net istihdam değişim oranının da üzerindedir.

SONUÇ

Bolu ilinde işsizlik oranı 2008 yılından 2013 yılına gelindiğinde 1,9 puanlık azalış göstermiştir. İşsizliğin azaltılmasına yönelik çalışmalar İŞKUR tarafından devam etmektedir.

2017 yılında Bolu ilinde gerçekleştirilen talep araştırması çerçevesinde öne çıkan amaçlardan bir tanesi en genel anlamı ile aktif işgücü politikalarının tümüne veri sağlamaktır. Diğer bir amaç ise işgücü piyasasında özellikle talep açısından ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politika ve önerilerin geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Dolayısıyla bu raporun bulguları veri sağlama kapasitesi ve ihtiyaçların tespitine yönelik katkı ve öneriler açısından değerlendirilebilir.

Talep Araştırması, Bolu ilinde istihdam ve işsizlik sorunlarının çözümüne yönelik işgücü yapısı ve sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik veri ve bilgi derlenmesini kolaylaştırıcı bir çalışma olmuştur. Özellikle il bazında işgücü piyasasına ilişkin verilerin az olması, talep araştırmasının katkılarını daha kıymetli hale getirmektedir. Ancak bu rapor çerçevesinde veri derleme ve değerlendirme anlamında yaşanan bazı sıkıntılar vardır. Veri anlamında kısıtlılık ise işgücü talebi araştırmasının sadece 20+ ve fazla çalışanı olan işyerlerine odaklanmasıdır. Bu anlamda iki tespit yapılabilir. Birincisi 1-9 kişi büyüklüğüne düşmüş işyerlerinin azımsanamayacak kadar çok olmasıdır. Dolayısıyla Talep Araştırması sonucunda yapılan analiz ve veri gruplamaları, 1-9 kişi çalıştıran sadece bazı işyerlerini kapsamıştır. İkinci tespit ise araştırma çerçevesinde görüşülen işyerlerinin toplam istihdam anlamında Bolu özelinde 276 işyerinde beyan edilen 19 Bin çalışanı kapsıyor olmasıdır.

2007 yılının sonlarına doğru dünya genelinde etkisini hissettiren ekonomik kriz Türkiye işgücü piyasasını da etkilemiştir. Türkiye' de 2009 yılında % 15' e yükselen işsizlik oranı 2011 yılında % 11,9' a gerilemiştir. Bolu ilinde 2013 yılı işsizlik oranı % 9,6'dır.

2010 yılında Bolu ilinde 4 bin 669 kişi İŞKUR'a başvuru yapmış iken, 2016 yılı sonu itibariyle bu sayı iki kattan fazla artarak 11 bin 186'ya yükselmiştir. Kayıtlı işsizlerin mesleki sıralamasında ilk üç sıra Beden işçisi (genel), Piliç Kesim ve İşleme Elemanı ve Satış Danışmanı mesleklerinden oluşmaktadır.

2010 yılında bin 349 kişi olan açık iş sayısı yıllar itibari ile katlanarak artmış ve 2016 yılı sonu itibari ile de açık iş sayısı 5 bin 729 olarak gerçekleşmiş, 2017 yılı ilk altı ayında ise 4 bin 418'dir ve bu artış seyri devam ettiği takdirde 2016 yılında yakalanan açık iş sayısından daha büyük bir sayıya ulaşılacağı tahmin edilmektedir.

2017 Yılı Haziran ayı sonu itibari ile açık işlerde ilk beş sırada Beden İşçisi (Genel), Piliç Kesim ve İşleme Elemanı, Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı, Garson (Servis Elemanı) meslekleri bulunmaktadır.

İŞKUR' un işe yerleştirme konusundaki başarısı her geçen yıl artarak devam etmektedir. Yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında, 2010 yılında 917 olan işe yerleştirme sayısı dört kattan fazla artarak 2016 yılı sonu itibari ile 3 bin 366 olarak gerçekleşmiştir.

2017 yılının ilk altı ayında gerçekleşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk iki sırada Beden İşçisi (Genel) ve Makineci(Dikiş) meslekleri yer almaktadır. Bu meslekleri sırasıyla; Piliç Kesim ve İşleme Elemanı, Satış Danışmanı, Garson (Servis Elemanı), Reyon Görevlisi meslekleri takip etmektedir.

2016 yılında aktif işgücü programları kapsamında 310 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 2.059 kişi katılmıştır.

İŞKUR uygulamaları sadece işsiz kitlelerin istihdam edilmelerini kolaylaştırmayıp, çalışanların mesleki yeterliliklerini de arttırmaktadır.

Bolu ilinde 2016 yılında gerçekleştirilen 265 İşbaşı Eğitim Programı ve bu programlara katılan 1.104 katılımcı, Bolu ilinin mesleki yeterlilik konusunda duyarlılığını göstermektedir.

İŞKUR bünyesinde verilen kursların büyük bir çoğunluğunu işbaşı eğitim programları oluşturmaktadır. İşbaşı eğitim programları nitelikli işgücü yetiştirilmesi açısından önem teşkil etmektedir.

Bolu ilinde 2016 yılında toplam 5 bin 523 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 2 bin 603'ü işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır.

Türkiye işgücü piyasasının birçok açıdan henüz yeterince analiz edilemediği belirtilebilir. Özellikle işgücü talebine ilişkin yapılmayı beklenen pek çok çalışma bulunmaktadır. İşgücü talebi ve açık işler üzerine veri derlemek amacı ile İŞKUR Genel Müdürlüğü' nün çalışmaları devam etmektedir.

Araştırma kapsamında Bolu' da 276 işyerinde toplam 19 bin çalışan istihdam edilmektedir ve toplam çalışanların yüzde 71,3'ü erkeklerden, yüzde 28,7'si kadınlardan oluşmaktadır.

Bolu ilinde çalışanların yüzde 15,7'si Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışmaktadır.

Bolu' da istihdam ağırlıklı olarak imalat sektöründedir.

Bolu'da erkekler ve kadınlar en fazla Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda çalışmaktadırlar.

İşyerlerinde çalışan sayısının en yüksek olduğu sektör Bolu' da ve Türkiye' de imalat sektörüdür. Bunu sırası ile Bolu' da toptan ve perakende ticaret ve Konaklama ve Yiyecek hizmeti Faaliyeti sektörleri izlemektedir.

Bolu' da ihracat yapan firmalar ağırlıklı olarak metal, beyaz et ve tekstil işletmeleridir.

Kadınların Bolu' da Türkiye geneline göre daha fazla çalışma yaşamı içerisinde oldukları görünmektedir. Kadınlar ağırlıklı olarak İmalat sektöründe çalışmaktadır.

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler sektöründe çalışan kadın sayısı bu sektörlerde çalışan erkek sayısından fazladır. Kadın istihdamını arttırmaya yönelik tedbirler alınmalıdır.

Bolu İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında ise Bolu ilinde işyerlerine yapılan ziyaretler neticesinde, referans dönemi (3 Nisan-5 Mayıs 2017) esas alınmak üzere, var olduğu öğrenilen açık iş sayısı 539'dur.

Bolu ilindeki işyerlerinin yüzde 25,8'i açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 17,7'dir. Bolu'da açık işi olan işyeri oranı Türkiye genelinden yüksektir. Bolu ilinde 276 işyerinde toplam 539 kişilik açık iş tespit edilmiştir.

Bolu genelinde 539 açık iş olup açık iş oranı % 2,8'dir. Bir başka deyişle Bolu ilinde her 100 kadronun 97,2'si dolu 2,8'i doldurulmaya hazırdır. Bolu ilinin açık iş oranı Türkiye genelinin 1,1 puan üstündedir. Yani, Bolu ilinin ilgili dönemde Türkiye ortalamasına göre yüksektir.

Bolu'da toplam açık işlerin yüzde 20'si için yalnızca kadınlar talep edilmiştir. Bu oran 2015 yılına göre artış göstermiştir. Bu artış Bolu da işverenlerin kadın istihdamına verdiği önemi göstermektedir. İşverenlere kadın istihdamına yönelik teşvikler arttırılmalı ve kadınların işgücü piyasasındaki sayıları arttırılmalıdır. Erkeklerde açık iş talebi ise yüzde 49'dur.

Bolu ilindeki açık işlerin yüzde 56,2'sinde işverenler talep verirken lise altı seviyesi eğitim düzeyi istemiştir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan ise yüzde 43,1'ile herhangi bir eğitim seviyesi belirtmeyen işverenlerdir. Kısaca açık işlerin yarısından fazlasında genel lise ve altı seviyesi ön plana çıkmıştır.

Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiş, ayrıca yükseköğretim seviyesinde de kadın işgücü için bir talepte bulunulmamıştır. Yapılan araştırmada öne çıkan bir diğer

husus da herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha azdır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin yanında eğitim tercihinin de önemli olduğu söylenebilir.

Bolu ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 99,1 gibi büyük bir oranı İŞKUR'a verilmiştir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61 olarak gerçekleşmiştir. Bolu ilinde işverenler daha sonra Akraba-eş dost arama kanalını kullanmıştır. Gazete-ilan vb. ve İnternet-sosyal medya arama kanalları da birbirine yakın oranlarda gerçekleşmiştir. Bu üç arama kanalından Gazete-ilanı vb. hariç Türkiye gerçekleşmelerinin Bolu iline göre daha yüksek bir oranda olduğu görülmektedir.

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR tüm meslek gruplarında en yüksek oranla açık işleri arama kanalı olarak kullanılmaktadır.

Bolu ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Piliç Kesim ve İşleme elemanı mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik yer almaktadır. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde de talep edilen becerilerin başında Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. Makineci(Dikiş), Kasiyer, Garson (Servis Elemanı), Reyon Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma için ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ilk sırada gelmektedir.

Bolu ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Piliç Kesim ve İşleme Elemanı, Beden İşçisi (Genel), Garson (Servi Elemanı), Makineci (Dikiş), Madenci (Genel) Şoför-Yük taşıma, Kasiyer gelmektedir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan ilk 3 meslek Makineci (Dikiş), Konfeksiyon İşçisi, Servis Komisidir.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan ilk 3 meslek ise Beden İşçisi(Genel), Madenci (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı meslekleridir.

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk iki sırada aynıdır. Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe talep edilen becerilerde ilk ikide yer almaktadır. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise yine ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında işverenlerin son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri ve temininde güçlük çekilen eleman sayısını işgücü piyasası talep kısmında daha net görebiliriz.

Bolu ilinde 20+ istihdamlı 276 işyerinden 134 tanesinde eleman temininde güçlük çekilen meslek olduğu ifade edilmiş. Yüzde 48,7 ile Bolu ilinde eleman temininde mesleksel bazda güçlük çekildiği görülmektedir.

Türkiye geneli 20 + istihdamlı 99 bin 806 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 825 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Araştırma sonucuna göre Bolu ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla güçlük çektiği görülmektedir.

Bolu ilinde eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

Sektörel olarak incelediğinde Bolu ilinde Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Bilgi ve İletişim sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bolu ilinde 589 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat ve İnşaat sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu iki sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Bolu ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 62'sini oluşturmaktadır.

Bolu ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 203 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 34,5'i bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek ikinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Bolu ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir.

Bolu ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 53 kişi ile Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır.

Bolu'da Tekstil sektöründeki firma sayısının artması, gelişmekte olması ve bu sektördeki büyük işletmelerin Bolu' da bulunması Makineci (Dikiş) mesleğinde eleman bulunmasında zorluk çekilmesine neden olmaktadır. Makineci (Dikiş) mesleği aynı zamanda açık işi en çok olan ilk üç meslek arasında yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Bolu ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni en çok tercih edilen nedenlerdendir. Öyle ki, yedi meslek grubundan altı tanesi için en yüksek oranda söz konusu neden işaretlenmiştir. Bunun yanı sıra Bu Meslekte İşe Başvuru yapılmaması en çok tercih edilen ikinci temininde güçlük çekilme nedeni olmuştur.

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yıl öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Bolu ilinde 2017 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8’i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Bolu ilinde işverenlerin yüzde 35,2 ‘i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2’si istihdamın artacağını öngörürken Bolu ‘de bu sayı 4’e yükselmekte olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir.

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,2 artacağı beklenmekte olup Bolu ‘da ise bu oran, yüzde 5,9 olup ülke geneline kıyasla yüksektir.

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimi incelendiğinde; Bolu ilinde ilk sırada sayısal olarak en çok artış sırasıyla, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek gruplarında beklenmektedir.

Bu üç meslek grubunun net istihdam artış beklentisinin toplamı, Bolu ilinde beklenen tüm artışın yüzde 80 ‘ini oluşturmaktadır.

Bolu ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Beden İşçisi (Genel), Makineci (Dikiş), İnşaat İşçisi, Garson (Servis Elemanı), Diğer Ağaç İşlem İşçileri, Şoför-Yük Taşıma meslekleri olup, Pişirici (Ekmek), Radyo ve Televizyon Yayın Cihazları Operatörü, Pide Ustası Paketleme İşçisi, Döner Ustası mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Beden İşçisi (Genel), Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı) ve Diğer Ağaç İşlem İşçileri meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Bolu ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında işyerinde Vardiyalı Çalışma Olması net istihdam değişim oranını ciddi bir oranda azaltmaktadır. Bolu iline ait net istihdam değişim oranı yüzde 5,9 iken ihracat yapan işyerlerine ait net istihdam değişim oranı yüzde 4,4’tür. Vardiyalı Çalışma, Part-Time ve İhracat yapılmayan işyerlerinde ise net istihdam değişim oranları bu özelliğe sahip olmayan işyerlerinin net istihdam değişim oranlarından daha yüksektir. Bu oranlar Bolu iline ait net istihdam değişim oranının da üzerindedir.

EKLER

EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR

2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2017 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş-yerlerine 3.114 TL (üçbinyüzondört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhase-be müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Ornek No	:.....
Işyerinin Yasal Unvanı	:.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....
MAHALLE: .....
CADDE/SOKAK :.....
İÇ/DIŞ KAPI NO :.....
TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....
Tarih : ..... Telefonu : .....
E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐ (4. Soruya geçebilirsiniz)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.
(Birden fazla seçenek işaretlenebilir) (Cevapladıktan sonra 5. Soruya geçebilirsiniz)

Eleman Talebi ☐
Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐
Kısa Çalışma Ödeneği ☐
İşbaşı Eğitim Programları ☐
Mesleki Eğitim Kursu ☐
Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz.

☐ İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere ihtiyaç duymadım.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum.
☐ Diğer (Belirtiniz).....

5) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

7) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

↓

(.....kişi kısmi süreli çalışmaktadır)

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

8) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

9) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

9.1) Eleman aramıyoruz. → 10.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla 6. Özel Istihdam Büroları		
				1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2018 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

10) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	10.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

11) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	11.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	12. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	12. soruya geçiniz.

11.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

12) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu meslekler-de temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?
12.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 13.Soruya Geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte **yeterli** işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

13) Şu anda herhangi bir istihdam teşvikinden yararlanıyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

14) İşyerinizde Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Irak) işgücü istihdam etmek (çalışma iznine tabi olarak) ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐

15) Büyükanne ödeneğinin yaygınlaştırılmasının kadınların işgücü piyasasına girişini arttıracağını düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐ Etkilemez ☐

16) Kıdem tazminatına ilişkin yeni bir düzenleme yapılmasını ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐ Fikrim Yok ☐

17) Kıdem Tazminatı uygulamasının Devlet garantisindeki bir fona devredilmesi hakkındaki düşüncenizi belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Fikrim Yok ☐

18) 2016 yılında getirilen doğuma bağlı izinlerin kadın istihdamını nasıl etkilediğini/etkileyeceğini belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Değişmeyecek ☐

19) Sendikaların işgücü piyasasına ilişkin politikalar üretimine katkısının olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri: